

SILOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11,— Kr. za tiskarstvo 15.20 Kr.
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje: Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
Računi pri pošto čekovnem zavodu: Ljubljana št. 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Grossa unità da guerra colpita nel Mediterraneo

Bombardamento di truppe e di automezzi nemici

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 12 agosto il seguente bollettino di guerra n. 806:

Sul fronte dell'Egitto azioni di reparti esploranti.

L'aviazione dell'Asse ha svolto notevole attività bombardando con successo concentramenti di truppe e di automezzi; aerei avversari hanno effettuato attacchi su alcuni centri delle nostre retrovie ed in particolare sulla piazza di Tobruk la cui difesa ha distrutto un velivolo nemico precipitato nei pressi di Bardia. Otto altri apparecchi sono stati abbattuti dalla caccia tedesca in ripetuti vivaci scontri.

Incursione aeree britanniche su Catania e su varie località della provincia di Cagliari hanno causato due morti e tre feriti.

Nel Mediterraneo occidentale un nostro sommergibile attaccava all'alba di ieri una grossa nave da guerra di tipo imprecisato fortemente scortata colpendola con due siluri.

Velika bojna ladja potopljena v Sredozemlju

Bombni napadi na sovražne čete in vozila

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 12. avgusta naslednje 806. vojno poročilo:

Na egiptskem bojišču delovanje izvidniških oddelkov.

Letalstvo osi je razvijalo živahno delovanje in z uspehom bombardiralo zbirališča čet in motornih vozil.

Sovražna letala so napadla nekatera središča v našem zaledju, zlasti trdnjavo Tobruk, katere obramba je uničila eno sovražno letalo, ki je treščilo na tla v bližini Bardije. Nemški lovci so v živahnih ponovnih spopadih sestrelili 8 nadaljnjih letal.

Britanski letalski napadi na Catanijo in na razne kraje pokrajine Cagliari so zahvaljujuč dve smrtni žrtvi, tri osebe pa so bile ranjene.

V zapadnem Sredozemlju je naša podmornica včeraj rano napadla veliko vojno ladjo neugotovljenega tipa, ki je imela močno spremstvo, in jo zadela z dvema torpedoma.

Operacijsko področje, 12. avg. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani.)

Vse na afriškem bojišču operirajoče čete so sprejele z veliko radostjo vest o napredovanju njihovega vrhovnega poveljnika eks. Ettorea Bastica v čin maršala Italije. Povišanje zaradi zaslug v vojni je pravično priznanje žilavega in uspešnega delovanja vrhovnega poveljnika od prvega dne njegove navzočnosti na tem važnem bojišču svetovne vojne in priznanje njegovih odličnih vojaških sposobnosti. Po strateškem umiku pod njegovim poveljstvom je bila Cirenaika zopet zavzeta. Zavzeta je bila črta zapadno od Ain el Gazale do juga, od koder se je pričela 26. maja ofenziva sil osi. Povišanje Ettorea Bastica v čin maršala Italije se je zgodilo po bliskovitem napredovanju sil osi na egiptskem ozemlju. Povišanje sankcionira torej neutrudno delo in sposobnost vrhovnega poveljnika. Sile v Afriki so danes radostne, ker vidijo v napredovanju vrhovnega poveljnika nadaljnje priznanje njih junaške borbenosti.

Sovjetska armada pri Kalaču uničena

Bilanca letošnje ofenzive: 1.044.741 ujetnikov, 6.271 tankov, 10.131 topov in 6.056 letal uničenih ali zaplenjenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 12. avg. Nemško vrhovno poveljništvo objavlja naslednje vojno poročilo:

Kakor je bilo objavljeno že s posebnim poročilom, so čete pod vodstvom generala tankovskih oddelkov Paulusa, odlično podpirane od protiletalskega topništva in letalskih oddelkov pod vodstvom generalnega polkovnika v. Richthofena, v velikem donskem loku zapadno od Kalača uničile množice sovjetsko-ruske 62. armade in močne dele prve tankovske armade. V tej uničevalni bitki je bilo doslej zajetih 57.000 ujetnikov, zaplenjenih ali uničenih pa nad 1000 tankov in 750 topov vseh vrst. Krvave izgube sovražnika so velike. Pri teh borbah so se odlikovale tudi hrvaške čete.

Od začetka pomladanske borbe, namreč od bitke na Kerču, do konca bitke v donskem loku so nemške in zavezniške čete na vzhodni fronti zajele 1.044.741 ujetnikov ter uničile ali zaplenile 6.271 tankov in 10.131 topov vseh vrst. V istem času je bilo sestreljenih 4960 sovražnikovih letal v spopadih v zraku, 664 od protiletalskega topništva, 432 pa uničenih na tleh.

Na kavkaškem področju so rumunske čete vzhodno od ožine Kerča zavzele močno branjeno mesto Slavinskaja. Nemške čete prodirajo dalje v kavkaško pogorje. Letalstvo nadaljuje napade na sovjetske prometne zveze ob obali in v črnomoških lukah. Z bombami so bile potopljene 1 stražna ladja, 2 transportni ladji in 2 obalni ladji, 6 transportnih in 1 obalna ladja pa poškodovane.

Južno od Stalingrada je bil razdejan sovjetski oklopni vlak. Na Volgi je bila potopljena 1 tovorna ladja, 3 nadaljnje pa poškodovane.

Severnozapadno od Voroneža je sovražnik po daljšem času zopet začel razbremenilne napade, ki pa so bili po hudi borbi zavrnjeni. Pri tem je bilo uničenih 40 sovražnih tankov.

Na prostoru pri Rževu so bili tudi večkrat ponovni napadi številčno nadmočnih

sovražnih sil deloma v protinapadih zavrnjeni.

Južno od Ilmenskega jezera in na fronti ob Volhovu so se izjalovili ponovni napadi sovražnika, ki so bili zavrnjeni deloma v borbi moža proti možu.

V Finskem zalivu so bile tri sovjetske stražne ladje potopljene, več drugih in en minolovec pa poškodovanih.

Kakor je bilo objavljeno že s posebnim poročilom, je nemška podmornica pod poveljstvom kapitana poročnika Rosenblütha potopila s štirimi torpedi v zapadnem delu Sredozemskega morja v močno zavarovanem konvoju angleško nosilko letal »Eagle«.

V letalski bitki nad Nemškim zalivom je bilo sestreljeno 1 sovražnikovo letalo. V pretekli noči so angleška letala poleg brezuspešnih motilnih poletov nad Nemškim zalivom napadla stanovanjske okraje več mest zapadne Nemčije, zlasti Mainz in Wiesbaden. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. Povzročena je bila škoda na poslopih. Nočni lovci in protiletalska obramba so sestrelili 11 napadajočih bombnikov.

Na južni obali Anglije in v Midlandu so nemška letala podnevi in ponoči napadla vojaško važne naprave z eksplozivnimi in zažigalnimi bombami, ki so povzročile veliko razdejanje, požare in eksplozije.

Bitka v donskem loku končana

Berlin, 12. avg. s. Iz pristojnega vojaškega vira poročajo, da pomeni veliki uspeh uničevalne bitke v odseku Kalača zaključitev važne faze borbe. Z uničenjem sovjetskih čet, ki so se nahajale severnozapadno od Dona, je smatrali bitko v kolenu Dona za končano. Opozorja se nadalje na hude izgube sovražnika. Posebno hude so bile izgube na ljudih. Glede napredovanja na južnovzhodni smeri od Pjatigorska se doznava, da nemške in zavezniške čete sedaj operirajo v področju reke Tersk, katere gornji tok se nahaja približno na poti med Pjatigorskom in Groznom.

Brezuspešni razbremenilni napadi

Budimpešta, 12. avg. s. Iz pooblaščenega vira poročajo, da skuša sovjetsko poveljništvo zaradi velikih uspehov nemških in zavezniških čet na Kavkazu zmanjšati pritisk na južno krilo fronte z napadi na vseh ostalih odsekih vzhodne fronte. Tudi na odseku madžarskih čet je sovražnik pričel po relativno mirnih dnevih s svojimi napadi. Sovjetska pehota, pred katero so šle oklopne skupine, je skušala večkrat prodreti v madžarske črte, pa ni uspela. Madžarske čete so izvedle takoj protinapad ter odbile sovražnika in mu zadale hude izgube. Tudi v zadnjih 24 urah je sovražnik obnovil svoje napade z isto srditostjo, vendar mu ni uspelo načeti madžarske obrambe. Madžarsko letalstvo je sodelovalo v borbah z bombardiranjem topovskih postojank in z obstreljevanjem in razprševanjem zbirališč čet in kolon motornih sredstev. V preteklih dneh so madžarski lovci v borbah sestrelili 10 sovjetskih letal.

Žep pri Rževu

Berlin, 12. avg. s. Nemška poluradna agencija objavlja naslednje podrobnosti glede borb okrog Rževa: Žep južno-zapadno od Rževa je kakor labirint front, v katerem stalno odmeva trušče bitke. V ogromnih gozdovih, ki pokrivajo vse področje, se skriva od vseh strani obkoljeni sovražnik, ki mu zadajajo stalne izgube. Drug za drugim morajo sovjetski vojaki prihajati iz svojih skrivališč. V žepu vre pod ognjem topništva, strojnice in pušk ter ročnih granat. V globokem blatu na cestah noga zamažan isče trnih tal. Ujetniki hodijo mimo v dolgih vrstah in majhnih skupinah.

Zasedanje koordinacijskega odbora pod Ducejevim predsedstvom

Priprave za žetveno kampanjo — Ukrepi za ureditev potrošnje grozdja, sadja in vina

Rim, 12. avg. s. Medministrski koordinacijski odbor za oskrbo, razdeljevanje in cene se je sestajal v palači Venezia pod Ducejevim predsedstvom dne 10. t. m. od 17. do 20.30 in 12. t. m. od 17. do 20.30. Navzoči so bili: Tajnik stranke, finančni, poljedelski, prometni, korporacijski minister ter minister za valute in devize, dalje podtajnik notranjega ministrstva in ministrstva za vojno proizvodnjo, podtajnik Pascolato in Amucucci, šef inspektorata za zaščito vlog in kreditov, predsedniki fashijske konfederacije delodajalcev, delavcev, poljedelstva in trgovine, predsednik fashijske zveze industrijskih delavcev, direktor fashijske konfederacije industrijev, inšpektor PNF Fabrizzi, generalni komisar za ribolov, general Matteo Boux, direktor oskrbovalne službe v vojnem ministrstvu, general Cappa iz glavnega stana kraljeve vojske, poveljnik gozdne milice, predsednik zveze za kooperacijo ter nacionalni svetnik Paolo Venerosi Pesciolini in tajnik odbora nacionalni svetnik Augusto Venturi.

Ob pričetku zborovanja je minister za poljedelstvo kakor običajno poročal o stanju prehrane in o letini. Odbor je na Ducejev predlog sklenil, da bodo pokrajine, ki so izpolnile in izpolnjujejo z znanimi uspehi svojo dolžnost glede oddajanja žita, dokazujejo svoj veliki patriotizem in socialno vest poljedelcev, imenovani v dnevnem povelju Naroda. Odbor je potem opozoril na veliko važnost občinskih komisij za prehrano, ki bodo pričele v vsej kraljevini delovati 20. avgusta v svrhu ureditve razdeljevanja živil vsemu prebivalstvu kakor tudi v svrhu kontrole oddajanja raznih pridelkov v zbirališčih in žetvenim organizacijam, ki so bile ustanovljene za narodno oskrbovanje.

Odbor je nadalje naložil ministru za poljedelstvo, naj z vsemi sredstvi pospešuje zdravo uživanje namiznega grozdja v teku predstoječe sezone in naj zajamči s primernim ukrepom normalen dotok sadja na trge za potrošnjo in prihodnji zimi.

Odbor je obirno proučil vprašanje vina ter je odredil, da morajo vsi vinogradniki obvezno prijaviti v desetih dneh po trgatvi količino pridelanega vina trgatve 1942 z navedbo sladkorne in alkoholne stopnje. Vsi, ki imajo zaloge vina iz prejšnjih let, pa

vojaki, na katere je zelo močno vplivala vest o uporu prebivalstva v Indiji proti Angležem. Ko so Indijci v svojih taboriščih zvedeli o aretaciji Gandhija in drugih voditeljev kongresa in o nacionalističnem gibanju, so nedvoumno pokazali svoje nezadovoljstvo s protesti proti italijanski državi. Njihova sovražnost je prišla do izraza sprito oficirjev, ki jim poveljujejo. Posebno razburjeni so bili podoficirji in prav nekateri indijski podoficirji so ubili s štirimi strelci generala Gotta, ko se je vračal v Kairo s fronte pri El Alameinu. Prišlo je nato do krvavega spopada med angleško policijo in indijskimi vojaki. Vznemirjenje med indijskimi četami še traja in angleško poveljništvo je izdalo izredne ukrepe proti uporniškim indijskim vojakom.

niso potrošniki, jih morajo prijaviti do 10. septembra. Vsi pridelovalci vina morajo obvezno obdržati na razpolago ministrstva za poljedelstvo in gozdo 20 % svoje vinске proizvodnje v letu 1942 za potrebe Oboroženih sil in za destilacijo. Ostala proizvodnja bo lahko svobodno izročena potrošnji.

Ministrstvo za poljedelstvo bo določilo cene in način oddaje v potrošnjo boljnih in običajnih vrst vina. V nadaljnjem je odbor določil, kakšne vrste vina se bodo oddale v potrošnjo in po kakšnih cenah. Ministrstvo za poljedelstvo bo lahko rekviriralo mošt in vino, ako imetniki ne bodo svojih zalog normalno dovajali potrošnji.

Preskrba s kurivom

V svrhu zagotovitve oskrbe z drvmi in premogom za potrebe oboroženih sil in civilnega prebivalstva je odbor sklenil izdati ukrep, ki ga je nato odobril ministrski svet 11. t. m. S tem ukrepom bo urejeno proizvodnja in razdeljevanje drv in premoga.

Gozdna milica bo dobila pravico izkoristiti gozlove v svrhu proizvodnje lesa, oskrbeti revizicijo sama ali s pomočjo podjetij, ako lastniki sami ne poskrbe. Določeni so bili kriteriji za pravico odkodnino pri revizicijah in za ureditev prevoza in razdeljevanja lesa in premoga s pomočjo ene same organizacije, ki bo nadomestila vse obstoječe zavode in posrbelce za oskrbo oboroženih sil, civilnega prebivalstva in nekaterih industrij. Gozdni milici se zagotovi potrebne delovne moči s pomočjo civilne delavne službe in potrebna sredstva za izvedbo določenega načrta proizvodnje.

Minister za korporacije je nato odboru poročal o načrtu proizvodnje umetnih gnojil za prihodnjo poljedelsko sezono. Poljedelci bodo dobili na razpolago potrebne količine neobhodno potrebnih kemičnih umetnih gnojil in zagotovljena bo največja proizvodnja umetnih gnojil glede na razpoložljivost surovin in goriva. Odbor je po poročilu župana iz Firence odobril pobudo za obdelovanje občinskih zemljišč za zelenjavo, ki bo na razpolago za prehrano mestnih središč.

Govorili in poročali so še Tajnik stranke, ministri Pareschi, Ricci, Riccardi, podtajnik Buffarini, Favagrossa, Pascolato, tajnik odbora, inšpektor PNF, general Matteo Roux, general Schierici, general Cappa ter še nekateri drugi. Prihodnje zasedanje odbora bo 5. septembra ob 17. uri.

Duce sprejel guvernerja Rima

Rim, 13. avg. s. Duce je sprejel viceguvernerja Rima prefekta Oskaria Cucellija, ki mu je poveril tudi tržno in živilsko nadzorstvo v prestolnici. Duce je izrazil svojo visoko pohvalo za dosedaj opravljeno delo in doslej dosežene uspehe prestolniške uprave po danih navodilih ter je nato omagal natančne smernice, po katerih naj se rayna nadaljnje delovanje v zimskih mesecih.

Popolna premoč nad afriškim nebom

Italijansko in nemško letalstvo je pregnalo sovražnika tudi na nebu ter mu zadaja neprestane in občutne udarce

Operacijsko področje, 12. avg. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani.) V teku živahnega letalskega delovanja, ki je bilo tudi včeraj nad bojno črto, kakor tudi neposredno nad zaledjem, je bilo letalstvo osi gladko v premoč nad sovražnikom in mu je zadalo vrsto hudih porazov. Nemški lovci so v drznih dvobojih sestrelili pet Hurricanov. Naši Macchi pa so prestregli 15 sovražnih lovcev ter so v borbah, ki so sledile, sestrelili enega, drugi pa je bil tako hudo zadet, da ga lahko smatramo za izgubljenega, dočim so bila vsa druga letala obstreljevana s strojnimi, predno jim je uspelo pobegniti iz bitke. V teku letalskega napada na Tobruk so sovražna letala zadela bolnišniško središče v bližini mesta. Kraj je bil zelo vidno označen s predpisanimi znaki. V teku tega meseca so protiletalske baterije sestrelile 1 nasprotni bombnik, ki je strmoglavil na tla v bližini Bardije.

Rim, 12. avg. s. Medtem ko se sile osi urejajo po vrstolovem napredovanju, ki jih je privedlo pred delto Nila, je bila ta ureditev predvidena in v naprej določena, da lahko prikažemo celotne uspehe kraljevega letalstva v tej bitki, ki se lahko imenuje bitka brzine. V sovražnem taboru so pričeli z manevrom, ki naj bi zmanjšal opravljeno delo letalstva osi, trdeč, da angleškega letalstva ni bilo nad bojiščem. Odsotnost opravičujejo na razne načine, navajajoč pomanjkanje materiala ali neuporabnost prednjih letališč. Resnica pa je samo ena. S kombinirano akcijo italijanskega in nemškega letalstva je bilo angleško letalstvo preganjeno z neba nad bojiščem toda naše letalstvo se ni omejevalo samo na nevtralizacijo nasprotnih letalskih sil. Poseglo je naravnost v bitko s svojimi napadalnimi skupinami in lovci ter je imelo stalno pod kontrolo nasprotnikovo zaledje. Samo libijsko letalstvo je izvedlo od 26. maja do srede julija 105 bombardiranj in je odvrnilo na tisoče bomb v težni na stotine ton. Napadalnih akcij je bilo izvedenih 87, lovskih akcij pa 311. V teh akcijah je bilo sestreljenih ali uničenih na tleh 282 sovražnih letal, 753 motornih vozil, ki so jih uničila napadalna letala, lovci so pa uničili 699 motornih sredstev. Napadalna in lovka letala so razen tega zažgala in uničila ali hudo poškodovala 3 ladje, 4 skladišča bencina, 3 skladišča streliva, 5 stalnih topovskih postojank, 4 utrjene postojanke. V taboriščih in zbirališčih sovražnih čet je bilo povzročenih končno 108 požarov.

Med zelo številnimi in izredno uspešnimi prizori, ki so bili značilni za to plodno dobo delovanja, naj zopet omenimo obstreljevanje letališča Gambut, ki ga je najprej obstreljevala naša baterija dne 26. maja, nato pa so oddelki naših lovcev 1. d. oddela uničili v izredno drzni akciji vsa angleška letala, ki so bila na tem letališču ter ustvarili s tem najboljše pogoje za operacije kopnih edinic. Naslednjega dne je skupina prvega oddela lovcev pričela z vrsto borb, ki so se sledile vedno zmagovito ves dan. Dne 4. junija je bilo

sestreljenih 22 letal, 6 nadaljnjih pa verjetno. S tem so bili ustvarjeni pogoji za zmago pri Bir Bacheimu. Dne 5. junija so naši lovci nad to utrjeno postojanko razpršili 20 angleških letal, dne 6. junija 15 in dne 7. junija kakih 25 letal ter 8. junija zjutraj kakih 30, popoldne pa nadaljnjih 50 letal. Dne 9. junija je bilo sestreljenih nad Bir Endo 14 bombnikov tipa »Elleley«. Sestrelila jih je skupina našega četrtega doreda lovcev, ki je poglaval v beg ter jih prisilila k opustitvi akcije še nadaljnjih 23 letal istega tipa. Dne 11. junija zjutraj je padel Bir Hacheim, in sicer ne zaradi tega, ker je bilo angleško letalstvo odsotno, temveč zaradi tega, ker je bilo poraženo, vsakokrat se je pojavilo. Dne 16. junija je padla Ein el Gazala in angleški sile, ki so ostale na zapadu so bile obkoljene. Z dne 14. junija so napadali lovka letala v zaporednih akcijah z obstreljevanjem na tleh uničila ali naredila neuporabne 333 motornih sredstev in 4 topovske postojanke. Akcija na kopnem se je tedaj cepila z letalskega stališča v veliko letalsko pomorsko zmago, ki je bila v teku na Sredozemskem morju. Akcija letal proti ladjam ni letalom preprečila aktivnega sodelovanja tudi v bitki na kopnem, ki se je končala z zasedbo Tobruka. Dne 15. junija so skupine lovcev napadali letal dovršile devet akcij, razen onih na morju, ki so jih opravili bombniki in torpedna letala. Dne 21. junija je moral pasti Tobruk. Dne 20. obzori se je pričelo zavzetje trdnjave. Napad edinic na kopnem je na vsakem koraku v popolni časovni skladnosti spremljala silna akcija bombnikov, ki so jih lovci stalno ščitili. Naše letalstvo je obvladalo nebo nad bojiščem. Izvedlo je 7 akcij z vsemi sredstvi, ki so bila na razpolago. Dne 29. junija je prišel na vrsto Marsa Matruh. Kakor omenja vojno poročilo št. 762, je

letalstvo silno sodelovalo pri operacijah z obstreljevanjem in bombardiranjem skladišč in motornih vozil.

Pot do zmage pa so odprle tri letalske borbe dne 26. junija 9. skupine lovcev pod poveljstvom majorja Antonia Larssonov, ki je sestrelila polovico sovražnih letal in zagotovila našemu letalstvu oblast na nebu. Dne 28. junija je neumorno 50. napadalni odred napadel z nižine skladišča in ladje v pristanišču Marsa Matruh in znova potrdil superiornost našega letalstva.

Posebno so se izkazale ob tej priliki tudi lovske skupine. Bežeči sovražnik se ni mogel ustaviti prej kot pri ožini El Alameina, kakor je bilo predvideti. Toda tudi njegov odmor so akcije našega letalstva neprestano motile. Prišlo je do zmagovitih letalskih borb dne 8. in 10. julija, v katerih so se zopet krasno uveljavile sposobnosti naših lovcev 4. oddela, dočim je 50. odred nadaljeval z bombardiranjem in obstreljevanjem ter prisilil sovražnika, da je zapustil najvažnejše položaje, ki bi bili potrebni za boljše preureditev. Letalska bitka je dobila drugo lice. Sovražnik je skušal tedaj napadati z najmodernejšimi ameriški letali tipa Boeing, to so letče trdnjave, in s tipi Consolidated Liberator naše zaledje toda tu so bili budno na straži naši lovci, ki so po premaganju prvih težkoč, ki vedno nastanejo po pojavu malo znanega nasprotnika, zopet naglo osvojile oblast na nebu zadajajoč sovražnikovim skupinam udarec za udarcem.

Bitka v Egiptu se nadaljuje. K njenemu vsakemu razvoju bo italijansko letalstvo plete eskadre, to je libijske eskadre, doprinele kakor v preteklosti svoj delež s popolno, stalno in neprestano ter uspešno borbo proti sovražniku.

V Indiji teče kri

Doslej je bilo pri demonstracijah 500 ljudi ubitih, nad 3000 pa ranjenih

Bangkok, 13. avg. s. Iz Bombeja se doznava, da so včeraj kasno popoldne oddelki čet streljali na množico manifestantov, ki so s ploho kamenja napadli vojaška motorna vozila v četrti Bhulesvar. Bilo je nekaj žrtev. Nadaljnji krvavi spopad med angleškimi vojaki in indijskimi demonstranti se je dogodil v Zaverju, kjer je množica skušala opustošiti kraljevni poštni urad. Policija je aretirala nad 150 oseb, ki so osumljene, da so sodelovale pri tej manifestaciji. Med aretiranci je nekaj Indijcev, ki so bili zasačeni pri prepisovanju na stroj v svrhu razširjanja besedila izjav nacionalističnih voditeljev na vslednjem kongresu. Banke v Novem Delhiju so včeraj zaprle svoje prostore. V glavnem mestu se demonstracije vedno bolj širijo. Policija in čete uporabljale orožje proti množici, ne meče se za številne žrtve. Množica je

do skrajnosti razdražena in njen najbolj priljubljen cilj so policijske stražnice. Policijski inšpektor v Novem Delhiju je bil umorjen. Doslej so zahtevale angleške mere v Indiji 500 smrtnih žrtve in nad 3000 ranjenih.

Indijski vojaki v Egiptu ubili angleškega generala

Carigrad, 12. avg. s. Iz angleškega vira je bilo javljeno, da je v borbi padel na egiptski fronti angleški general Gott, ki naj bi, kakor se je svoj čas govorilo, nadomestil v poveljstvu poraženega generala Ritchija. Imperialni vojni svet v Londonu je ta predlog zavrnil in Gott je postal poveljnik 13. armadnega zbora. Iz Kaira se doznava, da je general res umrl, toda ni padel v borbi. Ubili so ga indijski

Stvarstvo prirode v umetniški manifestaciji

Številne umetnine s področja likovne umetnosti na veliki razstavi v Veroni — Odziv slikarjev in kiparjev iz vseh italijanskih pokrajin

Verona, v začetku avgusta. Po vizejski Biennali je veronska razstava za nagrado Verone letošnja najpomembnejši dosežek likovne umetnosti v Italiji. Seta je v raznih središčih italijanske likovne umetnosti vsako leto našeto umetniških razstav, vendar pa prišla letošnja veronska razstava poseben pomen po izvirnem umetniškem geslu, v katerega znamenju je bila prirejena. Za to razstavo si je poleg pokrajinskih oblastev zelo prizadeval avtonomen zavod za prirejanje poljedelskih razstav in konjskih sejmov, ki so znani po vsej Italiji, pa tudi pokrajinska zveza profesoristov in umetnikov v Veroni je izpolnilo sodelovalna priprava za veliko veronsko razstavo. Smisel te razstave je namreč v tem, kako čim bolj povečati prirodo v likovni umetnosti, kako proslaviti to naravo v vsem, kar jo odlikuje, v rasti cvetlic, poljskih sadežev, živali in vsega drugega, kar je obilno izloženega in razstavljenega na vsakoletnem tradicionalnem veronskem velesejmu, ki bo te dni odprt.

Tri mesece pred otvoritvijo veronske slikarske in kiparske razstave je bil objavljen natečaj za veronsko nagrado v zvezi z razstavo, ki je bila odprta 1. avgusta v starinskih, lepih prostorih palače Gran Guardia. Četudi je bilo malo časa za pripravo, se je vendar odzvalo mnogo slikarjev in kiparjev iz vseh delov Italije, ki so predložili žiriji nič manj kot 1119 slik in 113 kiparskih del. Žirija se je odločila, da pripusti k razstavi 237 slik in 22 plastike. Pregled vseh teh umetnin potrjuje vtis velike umetniške manifestacije, ki je značilna po geslu in umetniški motivnosti, ki je bila odločilna pri ustvarjanju teh umetnin.

V razstavljenih slikah in kipih se namreč živo odraža misel, ki je najtesneje povezana s prirodo. In v tem krogu ustvarjajočega umetniškega oblikovanja se razvija prestra izrazna ubranost, ki učinkuje s svojo raznolikostjo ter skladnostjo hkrati. In tako vidimo med razstavljenimi deli precej pomembnih umetnin, ki nosijo imena znamenitih avtorov Alberta Salietija, Sante Monachesi, Guida Trentinija, Henrika Paoluccija, Luigija Bertolinija, Florenza Tomea, Manija Giarzija, Donata Frisla, Napoleona Flumija, Luigija Morbellija in Venezijanskega Evgena.

Po nekakšni širokosti v pokrajinski interpretaciji se odlikujejo slike Dominika De Bernardija, ki vzbujajo priznanje s svo-

jim »Sadjem v cvetju«, potem Emanuele Rambaldi s svojim »Žitom«, pa Henrik Ortolan s svojimi »Češnjami v cvetju«. Njihove umetnine so poudarjene s prostornostjo pokrajinske črte. Nekakšno potezo plahosti ilustrativnosti ter figurativne interpretacije kažejo dela tretje skupine, ki imajo tudi svojo nedvomno umetniško vrednost in ki kažejo izraznost vseh na razstavi povezanih tendenc. Posebno zanimanje vzbujajo n. pr. slike »Toskanska trgatve« Emilia Martellija, »Blagoslovitev konj« Dominika Purifikata, »Praznik cvetlic na vasi«, delo Jakoba Berretta, »Letina«, delo Anakleta Margottija, »Nedeljski trg« Marija Cortella, »Na delo« Lorenza Favara, »Konj« Kontarda Barberija, »Zadnja postaja« Marija Varagnola, »Teliček in mati« Ernesta Marchija Quartija, »Ob zatonu« in »Vrnitev z dela« Ubalda Magnavacca, »Konjski semenj« Julija Boetta. Alegorični navdih se opazijo pri slikah »Kmečka bajka« Giangiacoma Dal Forno in »Diana« ter »Trgatve« Giampiera Restellinija.

Tudi kiparji so se poglabili v skrivnosti prirode, ki tako dovršeno, umetniško polno oblikuje svojo rast, svoje življenje, svoje oblike. Med kiparji, ki so razstavili svoje plastike, je tudi znani triestinski kipar Ugo Cara, ki je svojas razstavil tudi v Ljubljani in Mariboru. Na veronski razstavi vzbuja zanimanje njegovo delo »Krava pri počitku«. Venanzio Crocetti je razstavil svojega »Telička«, »Kokoš« in »Purana«, Rohard Assutti »Znamenje romanske pokrajine«, Egidij Girelli se je postavil s svojim »Konjem«, Ubaldo Magnavacca pa s svojo »Materjo«.

Kakor pri slikarjih, tako se opazita tudi pri kiparjih umetnostna težnja k čim bolj plastični, k čim verodostojnejši, a vendar umetniško poudarjeni stvaritvi. Pobuda »Veronske nagrade« ji je usmerila k značilnemu, svojskemu, snovno izvirnemu zasnutku, ki je pod njihovimi umetniškimi rokami zrastle v serijo umetovorov, ki se z njimi ponaša veronska razstava. Njihove umetnine pa navdaja tudi neka nežnost, toplja ljubezen do prirode ter do vseh njenih manifestacij v stvarstvu mrtve in žive rasti. In ravno v tem je veličina, pomembnost njihovih del, ki so lahko prišla na razstavo šele po zelo strogi umetniški žiriji. V tem pa je tudi važnost razstave in pobude pod geslom »Veronska nagrada«, ki si je s tem priborila v umetniškem svetu svojo veljavo, prostor in sloves.

Silna ploha

Ljubljana, 13. avgusta. Včeraj je bil izredno vroč dan. Posebno popoldne je sonce tako pripekalo, da se je umaknil v senco, kdor je le mogel. Tudi soparno je bilo in vse je kazalo, da bo kmalu sledila obilna poletna nevihta. Nebo sicer ni bilo nikjer zakrito s težimi oblaki. Skoraj ves dan je pripekalo sonce, le proti večeru so se nagnadili tu pa tam na obzorju oblaki. Čez noč se je pa nebo pooblačilo in ko smo davi vstali, je že kazalo na dež. Oblačno je bilo zlasti na severu in zapadu.

Vrabci so škodljivci — zatirajmo jih

Ne smemo jih pa zastrupljati ali loviti v mreže

Ljubljana, 13. avgusta. Čeprav tudi naša javnost že ve, da vrabci delajo škodo po vrhovih, salovnjakih in na poljih, vendar jih skoraj nihče ne zatira. Pridne gospodinjice in vrtnarji se jeze na vrabce, ker pobirajo posejano seme in rujejo komaj vzniklo povrtnino, na sadnem drevju pa spomladi lomijo še zaprte cvetne brste, poleti in jeseni pa kljujejo dozorevajoče sadje. Na poljih vrabci pozabijo in raztrosijo mnogo žita, zlasti pa kozolet niso varni pred njimi. Predvsem pa moramo te škodljivce preganjati tudi zato, ker iz gnezd rade izginjajo ptice pevke, najuspešnejše pomočnice našega vrtnarja in saljarja.

Zato torej vrabce odganjamo, vendar pa delo poedina v borbi s trdovratnim vrabcem zaleže le malo. Potrebna je skupna borba vrtnarjev in kmetovalcev, ki naj bi jo nadzorovala občinska oblast.

Z uspehom lahko vrabce pokončujemo na več načinov, ki so vsi preprosti in poceni.

Ker vrabci gnezde od sredje aprila do konca avgusta, jim začnemo razdirati gnezda že prve dni maja ter to ponavljamo vsake tri do štiri tedne. Gnezda, ki so prav površno narejena pol kapom, v odprtinah zidov, v duplih drevih ali sploh kjerkoli, snamemo in sežgemo, luknje, kjer so bila gnezda, pa zadelamo z latami ali mrežami, da vrabci spet ne morejo napraviti gnezda. Seveda pa k uničenju jajčk in gnezd ne bomo povabili otrok.

Tudi v valnicah, ki smo jih postavili za ptice ter naj bi jih bilo čim več in vsakem vrtnu, se radi naselijo vrabci. Zato valnice sredi mesecev maja, junija in julija natanko pregledamo ter pokončamo vrabčja jajčka in njih mladiče. Najbolje je, če mladiče pokončamo tik preden so gojili, ker starši kmalu mladiče s škodljivimi žuželkami ter nam je tedaj tudi vrabec vsaj nekoliko koristen.

Vrabca pa lahko privabimo tudi s posebnimi valnicami. Nastavimo jim namreč posebne, cvetlične podobne lonce s 35 mm veliko, okroglo odprtino v zgornjem delu dna. Tako posodo napravi vsak lončar. Dobro se tudi lesene valnice iz deščic, ki se dajo z lahko do odpreti. Te umetne pasti obesimo jeseni ali pozimi v čim večjem številu na hišne in hlevske stene, na ograje, vrtno hišice itd. Stara dva ulovimo, če spetne vrzemo gsto mrežo čez valnico ali gnezdo.

Prav mnogo vrabcev pa lahko nalovimo, če pozimi odpremo skedenj ali hlev ter po tleh natresemo zrna. Kmalu prileti dosti vrabcev k zrnju. Ko se počutijo varne, naglo zapremo vrata in ujetje vrabcev pokončamo. Dosti jih ujamemo tudi pod reto ali rešetjo, ki smo ga podprli z leseno palico. Ko se vrabci navadijo na pobiranje zrn pod reto, iz zasede sprožimo leseno palico z dolgo vrvico.

Sportni pregled

Plavalna prvenstva v Genovi

V soboto in nedeljo bo v Genovi italijansko državno plavalno prvenstvo za vse tri moške kategorije: seniore, juniorje in mladino. V startno listo so se vpisali vsi najboljši italijanski plavalci, startala bosta tudi Ljubljancina Žižek in Močan.

Na 100 m prosto sta favorita Fiumanec Vittori in Lazian Costa. Na 200 m Žižek ne bo imel drugega nasprotnika. Verjetno mu tudi na 400 m ne bo nihče resno ogrozil zmage, čeprav bosta startala skupno z njim Signori in Ogno. Na 1500 m prorokujejo največji uspeha Močanu, ki bo startal skupno s Schipizzo, Pepejem in Paggiem. Na 100 metrov hrbtno sta favorita Triestec Angel in Genovežan Bergamo. Na 200 m prvo bo imel prvak Bertetti resna tekmeča v Grazianiju in Viardu. Največji uspeha se nadejajo v tekmovalni stafeti 4x200 m prav zaradi starta Žižka in Močana.

Športne prireditve v Mariboru

V soboto je v Mariboru gostoval dunajski Sportklub. Tekmo je posetilo 1500 gledalcev, kar je za Maribor nedvomno zelo visoko število. Gostje so zmagali v sigurnem stilu, čeprav so se skušali tudi domačini tu pa tam uveljaviti. Sportklub je premagal reprezentanco Maribora s 6:2 (5:1). Rezultat bi mogel biti še višji, saj so Dunajčani že nekaj minut pred koncem prvega polčasa vodili 5:0.

Na Rapidovem stadionu je »Edelweiss« priredil kolesarsko dirko. V dirki na 35 krogov (po 425 m) je zmagal Podmilščak v 23:59:03. V drugi dirki pa je zmagal Gregorič iz Slovenjega Gradca.

Drobšč

V Gradcu so v nedeljo izvedli letošnja štajerska plavalna prvenstva. Rezultati so povprečni, ker so bili skoraj vsi prvaki odsotni. Vsi so na fronti. Uveljavili so se predvsem podeželski klubi. Na 200 m prvo je zmagal Rammert iz Feldbacha v 3:07.5. Mariborski poštariji so v nedeljo gostovali s svojim nogometnim moštvom v Veit-schu in so proti tamošnjim nogometašem dosegli časten uspeh 3:3.

LSV Klagenfurt iz Celovca je gostoval v nedeljo v Gradcu. Premagal je graški GAK 2:1 (1:1).

Po gostovanju v Mariboru je dunajski Sportklub gostoval v nedeljo v Kapfenbergu. Porazil je SC Kapfenberg, ki je letošnji štajerski nogometni prvak, 4:0.

V tekmovalstvu za Tschammerjev pokal je v nedeljo izpadla tudi dunajska Vienna, ki

že v jutrnjih urah je rahlo rosilo in milsihi smo, da dobimo pohleven dež. Toda na severu in zapadu se je nebo vedno bolj temnilo in okrog pol desetih je postalo v mestu tako temno, da so zagorele po hišah luči. Začelo je grmeti in kmalu se je vlija huda ploha, ki pa ni trajala dolgo. Bila je nevarnost, da se vsuže toča, toda letos nam nebo z njo prizanaša. Dež je zopet toliko namočil zemljo, da ne bo treba nekaj dni zalivati vrtove. Lepega vremena pa najbrže nekaj dni ne bomo imeli, ker je bil včeraj mlaj. Seveda se bo po nalivu ohladilo tudi ozračje.

tor. 14.00: Poročila v italijanskini. 14.15: Orkester Cetra, vodi dirigent Barizza. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Trio Ambrosiano. 17.35: Cetra ure za trdiko Nizzardo. 17.50: Pisana glasba. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.30: Operna glasba. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijanskini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Vojnaški pesmi. 20.45: Pisana glasba vodi dirigent Petralia. 21.25: Predavanje v slovenščini. 21.35: Orkester pesmi vodi dirigent Angelini. 22.10: Koncert violinista L. Pfeifferja (pri klavirju Marjan Lipovšek). 22.45: Poročila v italijanskini.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 13. avgusta: Kasijan
DANAS NJE PRIKREDITVE
Kino Matica: Ljubezni nasproti
Kino Sloga: Večne melodije
Kino Union: Kralj cirkuša

Razstava akvarlov Eda Deržaja v zgornji dvorani Obesnelove galerije, odprta od 9. do 12.30 in od 15. do 18.30

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakardič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20 in Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Izpred sodišča

Ljubljana, 13. avgusta.

Pri posetniku Martinčiču na Spodnjem Jezeru pri Cerklju na Savi je v noči na 26. januarja ukradena iz hleva dva lepa konja. Njuno vrednost so ocenili na 35.000 lir. Kmalu zatem so karabinerji kot soudeleženca pri tatvini aretirali 37letnega delavca Jožeta J. iz Spodnjega Jezera. Dognali so obenem, da se je tatvine udeležil tudi neki Zakrajšek, ki ga pa niso mogli prijeti in se sedaj ni v rokah pravice.

Proti Jožetu J. je bila medtem uvedena preiskava, v kateri so ga nekatere pričre močno obremenjevale, čeprav je soudeleženec zanimal. Ponujal je pričre, ki naj bi dokazale, da je bil kritične noči doma. Ker sedi že od začetka februarja v preiskovalnem zaporu je predsednik senata s.o.s. Brelih, ki mu je bila rešitev zadeve poverjena, razpisal za včerajšnje razpravo. Sodišče je želelo razčistiti vprašanje njegove krivde in ga po oporovitvi ali obsodbi izpustiti ali pa definitivno zapreti. Rešitev je tembolj nujna, ker je od izida te kazenske pravde odvisno nadaljevanje treh drugih kazenskih postopkov proti osemim, ki so bile posredno soudeležene pri tej tatvini, odnosno prodaji ukradenih konj.

Razprava se je začela včeraj ob 9 dopoldne. Malemu senatu je predsedoval s.o.s. Ivan Brelih sosednika na sta bila dr. Felacher in s.o.s. Sporn. Obtožbeno je zastopal državni tožilec dr. Lučovnik. Obtožbeno kakor oškodovanec sta imela svojega odvetnika.

Obtoženi Jože J. je tudi včeraj zanimal krivdo, izjavil pa je, da ve, kaj je stvar pomenila. Trdil je, da ga je Zakrajšek že večkrat nagovarjal naj bi skupno ukradla konja pri Martinčiču in bi si potem izkupiček razdelila. Prvič ga je nagovarjal že lani poleti potem pa zopet pred božičem. Znova je prišel k njemu z enakim predlogom po božiču, in sicer štiri ali pet dni pred tatvino. Zakrajšek mu je zaupal, ker sta bila prijatelja.

Kritične noči je bil obtoženez do policijske ure v gostinji pri Sparenbcku, kjer je v družbi prijateljev in znancev igral. Po policijski uri so vsi šli še na njegov dom, kjer so igrali naprej skoraj do 23. ure. Okoli 23. je prišel Zakrajšek in ga še enkrat nagovarjal naj gre z njim. Ko je odklonil, mu je baje dejal, da ima že drugega pomočnika, nekega Toneta. Obtoženez je noč prepal doma, drugo jutro pa mu je sestra povedala, da so bili ponoči pri Martinčiču konji ukradeni. Z Zakrajškom se je obtoženez sestal pozneje znova ob pustu. Šel je v Postumio po opravkih. Zakrajšek ga je prosil naj kupi tudi zanj nekaj stvari. Dal mu je za to 500 lir. Ker je obtoženez porabil okoli 300 lir zase, mu jih še danes dolguje. Zanika pa, da bi kar koli govorila o ukradenih konjih.

Za dokaz, da govori resnico, je obtoženez predlagal, naj se zaslišijo kot pričre njegovi bratje, ki bodo potrdili, da je bil v noči, ko so bili konji ukradeni, doma. Njegovega zagovoru pa nasprotujejo izpovedi nekaterih prič, ki ga močno obremenjujejo in označujejo kot sotorilca. Čudno je predvsem dejstvo, da im posestnika Martinčiča, potem ko so mu bili ukradeni konji, obvestili, kdo mu je konje ukradel, če so bili njegovi nameni tako pošteni. Martinčič celo trdi, da se ga je obtoženez od tatvine naprej vedno izogibal.

Priča Anton Lovko izjavlja, da ga je obtoženez nagovarjal, naj gre z njim klasti Obtoženez je nato odvrnil da ga je res nagovarjal, vendar ne da bi šel z njim, pač pa z Zakrajškom. Po kazenskem zakonu je že napeljevanje h kaznivemu dejanju kaznivo. Konje je kupil potem neki kmet v Palmanovi. Tja jih je prignal Tone J. Ta trdi, da sta mu obtoženi J. in Zakrajšek ponudila v nakup par konj. Ker pa ni imel denarja, sta mu naročila, naj konja kje proda, vsaj za 15.000 lir. Izredno izjavlja, da je bil pri tem navzoč tudi obtoženez, ki pa trdi, da se je Tone J. zlagal.

V preiskovalnem postopanju je bila večina prič že zaslišanih, nekaj pa še sploh ne. Obtoženez se je sicer odrekal ustreznemu zaslišanju prič, toda na razpravi se je izkazalo, da brez tega ne bo mogoče zadevo razčistiti. Državni tožilec je predlagal naj se razprava preloži in zaslišijo vse pričre, ki obtoženeza obremenjujejo. Njegov zagovornik pa je zahteval, naj se v tem primeru razbremenjevalne pričre. Po kratkem posvetovanju se je senat odločil, da razpravo preloži, pokliče k nadaljevanju dve pričre, ostale pa zasliši zaprosilnim potem.

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek, 13. avgusta: zaprt

Petek, 14. avgusta: zaprt

Sobota, 15. avgusta: ob 17.: Kovarstvo in ljubezen. Izven. Cene od 10 lir navzdol
Nedelja, 16. avgusta: ob 17.30: Učiteljica. Izven. Cene od 10 lir navzdol

Obnovite naročnino!

Kaznovani obrtniki, trgovci in kupci ker so kršili predpise o najvišjih cenah in racioniranju živil

Ljubljana, 13. avgusta

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino, urad kontroler cen Visokega komisariata objavlja kazni in obsodbe od 16. do 31. julija, ki so bile izrečene po Kr. kvestur za prestopke in kršitve veljavnih določb o živilih in zaradi nedopustne spekulacije.

Zaradi višanja cen so bili obsodeni: Ivan-ka Krže, prodajalka, Florijanska ulica 9, Ljubljana, kaznovana na 1000 lir globe, 10 dni zapor. Za 30 dni je zaprt njen obrat. Glavnik Marijan, trgovec, Pred Škofijo 19, Ljubljana, obsjen na 1000 lir globe in 5 dni zapor. Prinčič Karel, prodajalec, Grajska planota 1, Ljubljana, na 200 lir globe, Marija Sečič, prodajalka, Cankarjevo nabrežje št. 3, Ljubljana, kaznovana na 300 lir globe.

Magister Antonija, gostilničarka, Trata št. 7, obsjena na 2000 lir globe. Za 30 dni se ji zapre obrat. Bolta Ivan, prodajalec, Krakovska ulica št. 20, Ljubljana, kaznovan na 600 lir globe. Bolta Uršula, prodajalka, Krakovska ulica 20, Ljubljana, na 300 lir globe. Levec Vera, poslovođkinja, Bohoričeva ul. 3, na 1000 lir globe. Blago se ji zapleni. Ivanka Benedikt, prodajalka, Franciškanska ulica 10, na 1000 lir globe in 10 dni zapor. Ana Tome, prodajalka, Gramozna jama 47, Ljubljana, na 500 lir globe. Floriančič Ivana, prodajalka, Trnovska ulica 9, Ljubljana, na 500 lir globe. Janež Cecilija, gospodinja, Seneberje 10, Ljubljana, na 600 lir globe. Eker Ana, prodajalka, Cesta dveh cesarjev št. 107, Ljubljana, na 500 lir globe. Stela Marija, trgovka, Tabor št. 2, Ljubljana, 500 lir globe.

Kranjc Milka, prodajalka, Hradečkova 43, Ljubljana, 1500 lir globe. Trpin Felicit, prodajalka, Rožna dolina VIII. 12, na 500 lir globe. Feldstein Terezija, prodajalka, Cerkvena 15, Ljubljana, na 500 lir globe. Blažič Marija, gostilničarka, Kolodvorska 6, Ljubljana, na 2000 lir globe. Kocijan Božidar, uradnica, Mivka št. 11, na 1000 lir globe. Pevec Terezija, prodajalka, Ljubljana, Zadržna 6, na 1000 lir globe. Rotar Avgustin, posestnik, Šmartno 10, na 8000 lir globe in 20 dni zapor. Sitar Franciška, posestnica, Stožice 7, na 4000 lir globe in 45 dni zapor.

Zaradi prodaje vina po zvišani ceni in brez računa. Dolničar Alojz, gostilničar, Gradišče 13, Ljubljana, na 1000 lir globe. Gostilna se mu zapre za 30 dni. Žitnik Martin, gostilničar, Rožna ulica 15, Ljubljana, na 800 lir globe. Gostilna se mu zapre za 30 dni. Zaradi prodaje vina brez predpisane pooblastila Prevoda Peris Peter, trgovec, Medvedova ulica 12, Ljubljana, na 2000 lir globe. Zaradi prodaje mila brez pooblastila Andertuh Josip, izdelovalec mila, Obirska 18, Ljubljana, na 2000 lir globe, 10 dni zapor in zaplenitev blaga. Perme Kristina, gospodinja, Za vasjo 24, na 500 lir globe in 5 dni zapor. Hvala Gorazd, tvorničar, Bizjakova 25, Ljubljana, na 2000 lir globe in 10 dni zapor. Strelec Konrad, tvorničar, Podmilščakova 42, Ljubljana, na 2000 lir globe in 20 dni zapor. Zaradi tihotapstva mila Mahovec Antonija, gospodinja, stanujoča v naselbinu Venček, izročena je bila sodni oblasti in blago je bilo zaplenjeno. Zaradi tihotapstva moka Jurman Ivan, vpokojenec, Celovška 23 na 2000 lir globe in 30 dni zapor. Jurman Maksimilijan, uradnik, Celovška ulica 23, Ljubljana, na 2000 lir globe in 30 dni zapor.

Ker so izročili obrtnikom odrezke za ves mesec namesto vsak dan Kernic Emanuel, profesor, Stari trg 26, Ljubljana, na 100 lir globe. Gabrček Stanislav, uradnik, Gledališka stolba 3, na 100 lir globe. Petkovšek Mihael, trgovec, Mirje 4, Ljubljana, na 100 lir globe. Melihar Stane, Trg Roma 3, Ljubljana, na 100 lir globe. Janežič Gabrijel, učitelj, Kotnikova ul. 23 na 100 lir globe. Damjak Viktor, inspektor, Cesta 29, oktobra 9, Ljubljana, na 100 lir globe. Basur Hugo, inspektor, Tavčarjeva ul. 3, Ljubljana, na 100 lir globe. Gadel Mario, zasebnik, Vrtača 3, Ljubljana, na 100 lir globe. Popovič Zdravko, zasebnik, Križevniška ul. 11, Ljubljana, 100 lir globe. Kresojevič Perica, gospodinja, Bleiweisova 48, Ljubljana, na 100 lir globe. Rupel Karel, zasebnik, Verstovškova 23, Ljubljana, 100 lir globe.

Zaradi nepravilne registracije racionalnih predmetov: Tomšič Franc, gostilničar, Ulica 29, oktobra št. 4, Ljubljana, na 2000 lir globe, za 30 dni se mu zapre gostilna. Zaradi opuščenja prijave racionalnega blaga: Ivan Lampret, trgovec, Florijanska 30, na 3000 lir globe, 25 dni zapor in zaplenitev blaga. Leon Medvedšek, potnik, Karlovska ul. 8, Ljubljana, na 2000 lir globe in 10 dni zapor. Zaradi opuščenja prijave obutve Siga I. trg. Wolfova 12, Ljubljana, ovađen sodišču. Ker ni izobrazil cenika Guštin Stanislav, trgovec, Bleiweisova 9, Ljubljana, na 600 lir globe.

Zaradi prodaje kruha brez odreditve predpisanih odrezkov Piskar Ivan, pek, Ljubljana, Bleiweisova 7, Piskar Ivana, pekova žena, Ljubljana, Bleiweisova 7. Oba na 2000 lir globe. Šuligoj Benedikt, pek, Ljubljana, Šmartinska cesta 64 na 1000 lir globe. Šef Franciška, pekova žena, Ljubljana, Florjanska 21, na 300 lir globe. Petrič Silvester, pek, Ljubljana, Karlovska 10, na 300 lir globe. Bartol Franc, pek, Florjanska ul. 8, Ljubljana, na 600 lir globe. Duhanč Ana, pekova žena, Ljubljana, Klunova 11 na 500 lir globe. Zaradi višanja cen Rožič Ivan, posestnik, Vič 49 na 300 lir globe. Sever Ivan, posestnik, Kleče 12 na 300 lir globe. Ker je prodajal riž brez predpisanih odrezkov in ker je odtegnil živilske odrezke za moko, testenine in kruha brez izročitve blaga Alojz Vrtačnik, trgovec, Ljubljana, Tržaška 19 na 1000 lir globe. Zaradi skrivnega zakola Jark Franc, posestnik, Orle 13 na 228 lir globe in 7 dni zapor. Zaradi zlorabe uporabe živilskih kart Ivan Gabrenja, Beethovnova 15, Ljubljana, na 300 lir globe. Božič Alojzija, strojnikova žena, Ljubljana, Gajeva 7/II na 600 lir globe. Ker niso prijavili prašičev Zihner Andrej iz Planine pri Rakeku 2, kaznovan na procesne stroške pogojno eno leto in 500 lir globe, na isto kazn Benčan Jernej, Planina 95 pri Rakeku. Radi višanja cen Lesar Ignac, trgovec, Ciglarjeva 15, Ljubljana, na 200 lir globe in 7 dni zapor. Kunovar Ivan, trgovec, Stara pravda 1, Ljubljana, na 500 lir in 15 dni zapor. Končan Josipina, trgovka, Zgor. šiška, Pod Hruško št. 1, Ljubljana, na 150 lir globe in 7 dni zapor.

NEMOGOČE

— Kaj ti je rekla žena, ko si prišel tako pozno ponoči domov?

— Kaj mi je rekla? Nemogoče je, da bi si človek zapomnil toliko besed.

Gigli poje v Berlinu

Z velikim uspehom je nastopil z izbranimi opernimi arijami pred italijanskimi in nemškimi delavci ter vojnimi ranjenci

Berlin, 11. avgusta. Sinoči je doživela Krollova opera v Berlinu važen kulturni dogodek. Napovedan je bil nastop najznamenitejšega tenorja Benjamina Giglija, ki je bil tudi to pot doležen navdušenega priznanja. Na pobudo nemške delovne fronte je bila namreč ta priložnost, uspešna umetniška manifestacija namenjena predvsem italijanskim delavcem, ki delajo v raznih nemških obratih, potem nemškimi industrijskim delavcem ter skupinam nemških vojnih ranjencev, ki se zdravijo v raznih berlinskih vojnih bolnišnicah. Svedčani koncert je pridobil na svojem pomenu spričo navzočnosti odličnih predstavnikov, med drugim so se ga udeležili vodja delovne fronte v rajhu dr. Ley, minister Della Porta, ki je zastopil italijanskega poslanika v Berlinu ministra Alfieri, razen tega številni zastopniki stranke, državnih oblastev, nemške vojske, nadalje visoki uradniki Kr. poslanstva in Kr. konzularnega konzulata z generalnim konzulom na čelu ter dirigenti italijanskih sindikalnih organizacij ter nemške delovne fronte.

V okrašenem Krollovem opernem gledališču, ki je bilo nabito polno, so navzočni

preživeli par ur resničnega umetniškega, glasbenega užitka. Gigli, ki je bil odlično razpoložen, je bil že ob svojem pojavu na odru deležen navdušenega vzklivanja. Z dovršeno pevsko tehniko in s svojim sočnim tenorjem je zanosno odpel izbrane operne arije, ki so od vsega začetka užgale. V nekaterih točkah je sodelovala z Giglijem tudi izvrstna pevka gospa Tiana Lemnitz. Oba pevca sta s svojim imenitnim razpoloženjem ter izvrstnim poudarjenjem priložnosti k prodornemu uspehu prireditve, ki je pripravila delavcem in vojnim ranjencem obilo umetniškega užitka in potrebnega razvedrila. Na klavirju ju je spremljal znani pianet maestro Ivan Schuler, sodeloval pa je tudi dobro izveščani orkester berlinske državne opere pod vodstvom svojega dirigenta Eriha Bohnerja. Benjamin Gigli je bil zopet nov triumf. Pridobil si je s svojim dovršenim petjem simpatije tudi v krogu onih, ki ga še sploh niso slišali oziroma, ki ga že dolgo niso slišali. Kakor se čuje, bo Benjamin Gigli pel pred italijanskimi ter nemškimi industrijskimi delavstvom in pred nemškimi vojnimi ranjenci tudi v drugih nemških mestih.

DNEVNE VESTI

Minister Pavolini na obisku v tečajih za dirigente G. I. L.-a. Minister ljudske kulture Pavolini se je v spremstvu glavnega gledališkega ravnanja de Pirra podal v glasbeni konservatorij na Foru Musilini, kjer je posetil tečaje za dirigente recitacijskih zborov in dodelence tiskovnega ter propagandnega oddelka G. I. L.-a. Ministra Pavolinija sta pozdravila ob prihodu glavni podpoveljnik general Bonamici in inspektorica Testa. Potem ko je vzel na znanje poročilo o lepem uspehu tečajev, je spregovoril gojencem tečajev, ki jim je predložil vzgojni pomen gledališča ter naloge tiska in propagande.

Odlikovane crne srajce. V spomin so bili odlikovani Crna srajca Artur Bellonzi iz Bologne, ki je služboval v 82. legiji Crnih srajcev, nadalje Crna srajca Constantino Martinotti iz Monferrata pri Alessandriji, ki je pripadal 28. legiji Crnih srajcev ter Ivan Reynaud iz Crissola pri Cuneu, ki je služboval v prvi milici protiletalski topniški legiji.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« št. 64. z dne 12. avgusta 1942-XX objavlja naredbo Visokega Komisarja: določitev časa za zatemanje in odlobo Visokega Komisarja: odobritev pjavil Združenja trgovcev Ljubljanske pokrajine in zadevna pravila.

Podčistitev polkovnika Valarinja. Na trgu Cavalli v Placenzii je bila v navzočnosti predstavnikov oblastev, vojske in stranke ter drugih ustanov pietetna počastitev polkovnika Gerarda Valarinja, ki je junaka padel na egiptovski bojišču na čelu svojega 65. motoriziranega pehotnega polka. Pokojnikov zaslugi sta proslavljala pehotni polkovnik Filomen De Luca in strankin inspektor Asvero Gravelli.

Nemški častniki gostje Venezije. Nemški generalni konzul dr. Koester v Veneziji je sprejel s svojo soprogo v palači Clary skupino italijanskih ter nemških častnikov vojnih ranjencev. Slednji so za nekaj dni gostje mesta Venezije, sicer so na rekonvalescentnem zdravljenju v zdraviliški koloniji Alberoni. S skupino častnikov so bili tudi predstavniki venezijanskih oblasti in pa vodja narodnosocialistične skupine v Veneziji. V svojem govoru se je dr. Koester zahvalil venezijanskemu fašizmu za prisrčno gostoljubje, ki so ga deležni konvalescentni nemški častniki. Podčrtal je tovarišstvo nemških ter italijanskih častnikov.

Zaradi izgubljenih 10.000 lir ustavljen vlak na progi Lido-Roma. Alojz Campanella, ki je potoval iz Lida v Rim, je bil že v notranjosti vlaka, ko je opazil, da mu je bila izgubljena listnica, ki je bilo v njej 10.000 lir. Campanella je dal takoj alarm. Vsa vrata so bila blokirana, tako da ni mogel nikdo med vožnjo ven na postajališče v San Polu je bila izvršena temeljita preiskava vseh potnikov, vendar niso našli pri nikomur omenjene listnice z 10.000 lirami. Oblastva so ubrala drugo smer, ki bo nedvomno vodila do pojasnitve glede skrivnostno izgubljenih 10.000 lir.

Otvoritev Rossinijeve operne sezone v Pesaru. V Rossinijevem gledališču v Pesaru je bila otvorjena Rossinijeva operna sezona, ki je namenjena proslavi 150 letnice znamenitega opernega skladatelja. Uvodoma so uprizorili »Srako tatico« pod glasbenim vodstvom maestra Zandonaija. Sodelovali so v vodilnih vlogah znani pevci Rina Corsi, Cioe Elmo, Franco Albanese, Karmel Maugeri ter Italo Vaio. Sodeluje pri uprizoritvah Rossinijeve sezone orkester Kr. konservatorija in zbor florentinskega glasbenega maja.

Trafike bodo na Veliki šmaren odprte. Ker so se pojavili dvomi glede prodaje tobaknih in drugih izdelkov po trafikah na Veliki šmaren, pojasnjujejo sedaj iz Rima, da so trafike ta dan lahko odprte, ker se navodila glede omejitve v prodaji tobaka nanašajo z ozirom na prepoved prodaje le na nedelje, nikakor pa ne na praznike.

Marmelada za bolnišnice. Iz Rima poročajo: Fašistična konfederacija trgovcev objavlja: Glavno ravnanstvo za prehrano ministrstva za poljedelstvo in gozdovalje je odredilo te dni, da se stavijo na razpolago bolnišnicam in drugim sličnim zasebnim ustanovam primerne količine specialne marmelade, ki bodo izven normalnih pokrajinskih dodelitev.

Zopet oblačno jutro. Včeraj se je vreme kljub nižjemu zračnemu pritisku zboljšalo. Imeli smo ves dan toplo sončno vreme, ki je izzbilo precej kopalcev na bregove Ljubljane. Maksimalna temperatura se je včeraj dvignila na 28,6 stopinj C. Ponoči pa je bilo oblačno in davi so zakrivali nebo črni oblaki. Kmalu po 8. uri je začelo rahlo rostiti. Ker barometer še vedno pada, je zelo verjetno, da bo trajalo spremenljivo vreme še naprej.

Vojak reši potapljalčega se markiza. 45-letni markiz A. Gerini iz Marine di Pietrasante se je šel po kosilu kopat. Kmalu pa se je začel potapljati in klicati na

pomoč. Neki vojak, ki je bil v bližini, je brž zaplaval proti njemu ter ga v zadnjem hipu rešil. Markiz Gerini se sedaj zdravi v bolnišnici, kamor so ga prepeljali vsega izčrpanega in onemolega.

Zvezni tajnik v Rimu je odvzel stranko izkaznice mesarju Antonu de Simoniju, ki je bil izključen iz P. N. F. zaradi postopka sodne oblasti, pred katero se je moral zagovarjati zaradi navijanja cen mesa.

Ker niso oddali pridelka v zbirališča. Pri preiskavi skladišča latifondista Karla Spagnolettija iz Andrie pri Rimu so ugotovili, da je odtegnil redni potrošnji večjo množico pridelka. Zaplenili so med drugim 100 m. stotov pšenice, 130 m. stotov ovasa in 12 m. stotov ječmena, kar vse ni bilo prepeljano v zbirališča. V Pescii pri Pistoji je bilo aretiranih deset oseb, ker niso izročile v predpisana zbirališča svojega pridelka volne.

Mrtve na električni napeljavi. V drevoredu Virgilio v Tarantu so opazili mimoidoči na električni napeljavi v višini prvega nadstopja višje truplo mladenčca. Kakor se je izkazalo, se je vajenec Josip Delfino šel zvečer hladiti na okno, pa je zadremal. Ko se je prebudil, se je preveč premaknil, izgubil je ravnotežje ter omahnil čez napuše drugega nadstopja. Priletel je na električno napeljavo ter obvisel na žicah, kjer ga je električna struja visoke napetosti ubila ter vsega ožgala.

Srečen konec neprijetnega doživljanja milanskega profesorja. Prof. Karol Censi iz Milana je šel popoldan na izlet iz kraja svojega letovanja pri Arcu. Šel je v hribe ter se znašel nad naselbino Mandrea. Menil je, da bo sestop proti naselbini Cernigliji krajši, pa jo je ubral v to smer. Toda našel je in tudi orientirati se ni mogel, ker je legla noč na zemljo. Prebil je noč kar na prostem, dokler se ni zdanilo. Njegova žena, ki je ostala doma, pa je bila zaradi njegovega izostanka zelo vznemirjena in in je o tem takoj obvestila kvestura, ki je odposlala poseben oddelek svojih organov, da poišče prof. Censija. Oddelek je prišel ravno v okolico Mandree, ko jim je prišel naproti dobre volje pogrešani profesor, ki jim je pripovedoval o svojem neprijetnem planinskem doživljanju.

Usodna nesreča se je pripetila v Luceri pri Foggii. 19-letni Josip Tivelli se je s svojo preveč približal posodi, ki je bila napolnjena s petrolejem. Nastala je huda eksplozija, ki je terjala Tivellijevo življenje ter življenje njegovega 16-letnega brata Armanda. V bližini je bil tudi njun 60-letni oče, ki ima tudi nevarne poškodbe in ki so ga zaradi hudih opeklin prepeljali v bolnišnico.

Zdravstvena pomoč povratnikom iz Vzh. Afrike. Povratnikom, ki so se vrnili iz Vzhodne Afrike v Italijo je bila za določen čas zagotovljena zdravstvena pomoč, ki so jo uživali že med vožnjo po morju v domovino. Oni, ki se jih je lotila tropska bolezen, so bili napoteni na zdravljenje v specialne klinike, kjer so deležni vse potrebne zdravstvene nege na račun afriškega ministrstva. Oni, ki imajo katerokoli od splošnih bolezni, so bili pregledani in bodo tudi deležni brezplačne zdravstvene nege in preiskave z najodobnejšimi aparati.

Pohvalno švedsko priznanje ob XXIII. Biennali. Komisar švedske oddelka na XXIII. Biennali Kurt Jungstedt se je vrnil na švedsko, kjer je bil zastopnikom tiska nekatero zanimive izjave o svojih vtisih z omenjene mednarodne umnostne razstave. »Bil je to nepozaben čas,« je dejal, »v težkih časih, v katerih živimo. Če pomislimo na transportne težave, je treba ugotoviti, da so bile žrtve precejšnje. Toda ljubezen do umetnosti in kulture je ostala pri Italijanih ista, kakor je bila v prejšnjih stoletjih. Je čast za nje, ako so ohranili to potezo tudi v sedanjih prilikah. Od ravnateljev do pomočnikov, vsi delajo z vpleto in ljubeznijo, z redom in zanimanjem.« Ko je spregovoril o švedskem umetniškem paviljonu, pa je izjavil g. Jungstedt: »Italijani so študirali z zanimanjem umetnine našega princa Evgena. Dva dni po otvoritvi Biennale je bilo prodanih 22 švedskih umetnin. Vse so kupili sami Italijani, kar kaže, da ni ljubezen Italijanov do umetnosti samo platoničnega značaja.«

Poklicni ribiči smejo nalovljene ribe tudi prosto prodajati. Predsednik konzorcija za varstvo rib v Veneziji Eugenio je objavil, da je pokrajinska prehranitvena sekcija v skladu s pristankom glavnega komisarijata za ribarstvo odredila, da smejo poklicni ribiči nalovljene ribe prosto prodajati, ne da bi jih bilo treba izročiti zbirališčnim organom.

Nov astronomski stolp v papeževem poletnem bivališču. V papeževem poletnem bivališču v Castel Gandolfo je bil zgrajen nov astronomski stolp, kamor so prenesli vse tiste naprave ter ureditve, ki so ostale od stare zvezdarne v vatikanskih vrtovih.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30 14.30 16.30 in 18.30

KINO MATICA — TELEFON 22-41

Filmsko vedomelo po noveli slavnega H. Sudermanna

LJUBEZNI NASPROTI

Eden najlepših filmov sezone!

Igralci: Fritz van Dongen, Kristina Söderbaum

KINO UNION — TELEFON 22-21

Tvegana ljubezen — s sijajno domisieki

KRALJ CIRKUSA

V gl. vlogi: Clara Calamai, R. Riento F. Coop itd.

KINO SLOGA — Telefon 27-30

Poezijo celega stoletja v delu enega ženja prikazuje vefilmski

VEČNE MELODIJE

Glasba Mozart—Beethoven. V glavnih vlogah: Gino Cervi, Conchita Montenegro

S pomočjo posebnega mostu bo novi stolp zvezan z dolgim izprehajališčem, ki je bilo urejeno ob pričetku sedanega pontifikata. Novi stolp ni zgrajen nad papeževu palačo, kjer sta bili postavljeni obe drugi, ki sta bili zidani po Piju XI., ampak v spodnjem delu na ravnam, kjer stoji palača sama.

Zakladni boni 1951. Finančni minister razglasa, da bo prvo žrebanje nagrad zakladnih bonov, ki bodo zapadli dne 15. aprila 1951-XXIX (serija 41 do 65), dne 3. septembra 1942-XX. Izžrebane nagrade bodo izplačane dne 15. oktobra 1942-XX.

Šel je po planinske rože za brate na bojišču, pa je našel smrt. V planinskih strminah Penegala je spet ugasnilo mlado življenje, ki je tako živahno utripalo za planinske lepote in doživljanje. 23-letni Majnard Pugnet iz S. Nicola di Caldaro je šel nabirat planinske rože in cvetlice, ki so ga že od nekdaj mikale. To pot je hotel nabirati planinske cvetlice, da jih pošlje svojim štirim bratom, ki se bojujejo na različnih bojiščih. Posebno so ga vabile krasne cvetlice na planoti Oltre Adige. Bil je sam, ko se je vzpenjal od skale do skale, od strmine do strmine. In poslušal resnih opozoril svojih tovarišev, ki so iz daljave opazovali njegovo planinsko drznost. Nenadoma pa so videli, kako je mlado, kvišku stremeečo telo omahnilo v globino. Tovariše je ob pogledu na nesrečnega tovariša, ki je treščil v globino 300 m, prevzela groza. Brž so se podali v omenjeno smer, da bi mu nudili pomoč. Njihova prizadevanja pa so bila zaman, ker je medtem nastopila noč. Naslednje jutro so šli na določeni karabinerjev in prostovoljnih reševalcev, ki so po dolgem iskanju našli popolnoma razbito truplo nesrečnega Pugnetja ob vzhodni 300 metrov visoke strmine stene. Njegovo truplo so prenesli v Caldaro. Mladenčeva smrt je vzbudila v krogih planincev iskreno sočutje z njegovo bridko usodo.

Dragocena numizmatična zbirka poklonjena salernskemu muzeju. Muzej salernske katedrale je obogatel za redko zbirko zlatih in srebrnih papeških kolajin. Dragoceno zbirko je poklonil muzeju italijanski poslanik v Vatikanu. Zbirka obsega 400 različnih svetinj, kolajin ter odtisov iz dobe papežev Palagija I., Martina V., Evgena IV., Kaliksta III., Julija II. in Leona X.

Balila rešil potapljalčega se gospodičino. V kopalnici Cialdini v Savoni se je kopala med drugim tudi 17-letna gospodičina Nina Tornesi. Zaplavala je že precej od obrečja, ko so ji opešale moči in je prišla klicati na pomoč. V bližini je bil tudi 11-letni balila Orlando Cardurani, ki ni pomislil niti za trenutek, temveč je takoj hitel potapljalčega se gospodičino na pomoč. Posrečilo se mu je, da jo je spravil na kopno, kjer je bil deležen pohvale in priznanja za rešitev.

Velika tavnina. Drzni tatinski zlikovci so udri v prostore družbe Favilla v Milano ter odnesli iz skladišča gume raznega blaga, vrednega okoli 300.000 lir. Kakor je ugotovila preiskava, so tatovi odpeljali ukradenko blago z avtomobili. Tatinski družini so že na sledu.

Trojčki. Žena delavca Mihaela Schene v Torinu, 38-letna Leticija Altieri je rodila trojčke. Mati, ki je rodila s trojčki skupno 15 otrok, je čila in zdrava, prav tako tudi njene tri novorojene hčerke.

Tekoča kri sv. Lovrenca. Primer krvi sv. Lovrenca v cerkvi sv. Lovrenca v Valle ob tirenski obali med Rimom in Napolijem spominja na vsakoletno žudežno krvavitve sv. Gennara v Napoliju. Tudi letos se je na god sv. Lovrenca dne 10. avgusta ponovil čudovit pojav, da je postala kri, ki je shranjena v posebni posodi in ki poteka od sv. Lovrenca, tekoča in da je pojav tudi letos privabil v omenjeno cerkev na god cerkvenega patrona veliko množico ljudi, ki je opazovala ta pojav. Zatrjuje se, da je omenjeno posodo s krvjo sv. Lovrenca podarila napoljska kraljica Ivana II. Ko je papež Pavel V. izvedel za žudežno krvavitev, se je hotel o stvari poučiti in je ugotovil, da se pojav čudovito točno ponavlja vsako leto dne 10. avgusta. Zaradi tega je odvzel iz posode nekaj teh čudežnih kapljic, ki so bile shranjene v njegovi kapeli S. Maria Maggiore. Toda ko so prišli v Rim Napoleonovi vojaki, so odnesli to dragoceno relikvijo, v kateri je tudi postala kri sv. Lovrenca na svetnikov god tekoča, neznan kam in ni odtlej za njo nobenega sledu.

Koncert italijanske mladine v Sofiji. Na trgu pred soborom v Sofiji je bil koncert fanfar in godal Zveznih poveljstev G. I. L.-a iz Reggia C. in Arezza. Izvajali so z velikim uspehom izbrane operne arije, vojne pesmi in druge skladbe. 265 mladeničev G. I. L.-a je odpolno več pesmi. Množica, ki se je zbrala na trgu, je izvajalcem navdušenost ploskala.

Prvi »ciklo-taksiji« v Rimu. Prvi »ciklo-taksiji« je napravil svojo propagandno vožnjo po Rimu. S šoferjem se lahko vožnjo v vozilu še tri osebe. Lahko se uporablja s pritiskom na pedal. Mali motorček poganja električna pogonska sila iz akumulatorjev. V izdelavi je 50 takšnih »ciklo-taksijev«.

Promet z netipiziranimi in tipiziranimi tkaninskimi in oblačnimi izdelki. Z okrožnico Visokega komisariata 20. maja letos

je bilo odredeno, da je medsebojni promet z netipiziranimi tkaninskimi in oblačnimi izdelki med gostisti in gostiti in pa detajlisti in detajlisti prepovedan, promet s tipiziranimi izdelki pa dovoljen. Ta okrožnica se izpreminja toliko, da je za naprej prepovedan tudi promet s tipiziranimi tkaninskimi in oblačnimi izdelki med gostisti in gostiti in pa detajlisti in detajlisti.

Kip očeta italijanskega sindikalizma. Na sedežu zveze industrijskih delavcev v Trentu je bilo svečano odkritje doprsnega kipa Filipu Coridoniju. Odkritje je izvršil konfederalni podpredsednik nacionalni svetnik De Ambris, ki je naglašal v svojem slavnostnem govoru, da je bil Coridoni pravi apostol italijanskega sindikalizma in da je zaradi tega zaslužil primerno počastitev z odkritjem spominskega doprsnega kipa.

Duhovnik umrl med mašo. 57-letni duhovnik Egidij Figliodoni je daroval v milanski baziliki mašo. Nenadoma mu je postalo slabo. Priskočili so verniki, ki so bili v bližini ter ga odnesli v zakristijo. Vsaka pomoč je bila zaman, ker je duhovnik med prenosom v zakristijo izdihnil.

IZ LJUBLJANE

Iz Drva dele, štedljivost s kurivom je letos zlasti potrebna. Meščani se zalagajo v večjih količinah predvsem s premogom šentjanževcem. Z njegovo gorljivostjo in toploto so prav zadovoljni. Edino nekaj več pepela ostane po njem kakor po drugih vrstah premoga. S premogom torej ne bo sila. Težje bo z drvmi. Vsaka družina je že uvedla v svojem gospodinjstvu posebne sisteme štedenja drv. Rabiljo jih je toliko, da z njimi zanetijo. Za prizadevanje magistrata, da oskrbi najpotrebnejše meščane z najnujnejše potrebami drvmi, vlada veliko zanimanje. Danes je stala pred šolo na Grabnu na Zoisovi cesti že v zgodnjih urah dolga vrsta zanimancev. Vsak je proti potrditvi hišnega gospodarja, da nima drv, da nima svojega gozda in ne plinske napeljavice ter proti predložitvi mesarje knjižice dobil 25 kg drv za ta mesec.

Predlog hišnega posetnika smo zadnjič brali, naj bi mestna občina prevzela od hišnih posetnikov snazhenje tročarjev poleti in pozimi tako, da bi gospodarji, kjer bi na njihovo željo hodnike snazhila mestna občina, plačali letno pristojbino. Predlog je gotovo dobro mišljen, vendar pa v Ljubljani sedaj ni izvedljiv. Poglejmo samo, kako bi bilo pozimi. Policijski predpis, ki določa kidanje snega s hodnikov, imajo predvsem ta namen, da so hodniki po vsakem novem snegu čim hitreje spet urejeni. Če zapade sneg ponoči, mora biti sneg s hodnikov spravljen do 7. ure, če pa gre sneg tudi podnevi, pa morajo gošpodarji po večkrat na dan dati skidati sneg s hodnikov. Sedaj pa pomislimo, da je v Ljubljani okrog 8000 obcestnih parcel. Z vseh teh 8000 parcel je treba hkrati spravljati sneg. Seveda pa mestno cestno nadzorstvo tega nikakor ne bi moglo opraviti o pravem času, ker ima v najboljšem primeru z vsemi za spravljanje snega na jetimi delavci na razpolago samo približno 500 delavcev. Obenem mora skrbeti za oranje, kidanje in odvažanje snega s cest. Pač pa lahko z 8000 parcel spravi sneg 8000 posetnikov in hišnikov. Enako je pri poledici, ki navadno nastopi nenadoma. Mestno cestno nadzorstvo pač ne more takoj na vse hodnike navoziti peska, pepela ali žaganja, pač pa to lahko naglo naredi hišni posetniki s svojimi uslužbenci. Tako je torej jasno, da mestna občina ne more prevzeti odgovornosti za posipanje in snazhenje hodnikov, saj je to delo zvezano tudi z odgovornostjo in ta odgovornost z morebitno oškodnino ponesrečencem. Iz istih razlogov pa mestna občina ne more prevzeti niti snazhjanja hodnikov pred posameznimi parcelami, ki bi se njih lastniki nekako abonirali pri mestni občini, ker je praktično nemogoče, da bi na vse te po mestu razkropljene hodnike o pravem času dospeli delavci in potrebno gradivo.

Uprava splošne bolnišnice v Ljubljani opozarja, da je obiskovalcem vstop po pol 3. prepovedan in da morajo zapustiti zavodno področje vsekakor in brez pogoja do 3.

Znaki in table o razvednih. Dejstvu, da se le malokdo meni za večkratno brisanje prahu na razvednih znakih, cestnih tablah in hišnih tablicah, se je pridružil letos, ko se v večjem obsegu barvajo poslopja, zlasti pa njihova pritličja, še to, da ne pazijo zidarji pri beljenju dovolj na take reči. Razen tega jih pušajo po storjenem delu navadno neobrisane. Ne oni ne lastniki niti ne pomislijo, da železju apne na tvarina, ostala na njem, prej ali slej močno škoduje ter da sčasoma gotovo prežre postekljeno prevleko, odnosno uniči napl. Ker se vidi po mestu dosti takšne nemarnosti, zato odstranjujte prizadeti čišče prah na tablah, tablicah in znakih, a zidarji očistite sproti vse, kar med delom zamažete, kajti to storite dosti lažje od hišnega lastnika, ki nima morda priprave lestvice, s katero bi dosegel oškropljeno tablo in jo pošteno obrisal.

Ob likvidaciji Mestne ženske realne gimnazije vabi ravnateljstvo spodaj navedene, da dvignejo svoje dokumente. Pisarna je v Auerspergovih palači, I. nad. (poleg Krizanske cerkve). K. Kabaj Bogdana, Kafon Marija, Kačič Elizabeta, Kalafatović Vera, Kemperle Nada, Kerne Leopoldna, Kette Katarina, Killer Zofija, Knez Marija, Koder Marija, Koder Ljuba, Koder Marija, Kodran Vida, K-kalij Pavla, Košir Marjeta, Kozina Stanislava, Kresse Helena, Krajc Agnes, Krawanja Milena, Krizman Roza, Kržišnik Cirilka, Kukovec Ana, Kukovec Alojzija, Kukovec Tatjana, Kunc Marija. — I. Lapajne Nusa, Lauter Marija, Leeb Franciška, Lehen Ana, Lence Božena, Lesnik Apolinija, Lichtenberg Petronela, Likab Silva, Lipovč Mici, Lovšin Ana, Ložar Marjeta, Lukman Ivica, Lupše Jožefina, — M. Magdić Jelica, Makuc Nada, Mali Marija, Matjan Ana, Matul Zvonka, Mazej Dragomana, Mežik Vida-Viktoria, Mlakar Marija, Mohorič Nadina, — N. Nikolić Leposava, Novak Janja, — O. Obernel Tatjana-Marija, — P. Pavlič Erika, Pačar Tatjana, Pečar Zofija, Perdan Darinka, Perko Stanislava, Perovšek Ema, Petan Vida, Petrevič Danica, Pirnat Marica, Pivk Marija, Pogačar Anica, Porenta Marija, Po-

Bronhijsalni katar preprečite že pijete pristno »Ambrózno medicino« iz Medarne, Ljubljana - Židovska ul. 6.

Inserirajte v Slov. Narodu

žun Stanislava, Preis Eliza, Prelovec Vojka, Prohinar Silva-Elizabeta, Pucelj Damjana, Pupovac Ana. — R. Rainer Tatjana, Razingar Marija, Rebolj Marija, Rekar Dolores Moja, Rema Majda, Režun Vilma, Rozman Nikolaja, Rupar Danica, Od črke S do Z prihodnje.

Iz Vodstva po Deršjevi razstavi. V soboto, 15. t. m., in v nedeljo, 16. t. m., nas bo ob 11. uri spet vodil po svoji razstavi slikar Edo Deržaj. Preteklo nedeljo je občinstvo sledilo z velikim zanimanjem njegovim izvajanjem, zato smo prepričani, da bo tudi na praznik in v nedeljo napopolno razstaven prostor v Obersnelovi galeriji na Gospodarski cesti.

Naprava pobotnice in Pogodb za namenske. Prvo društvo hišnih posetnikov v Ljubljani opozarja vse hšne posestnike, da za vsako najemnino napravijo na veljavni tiskovinah pogodbe in nemudoma izdajo predpisane pobotnice. Da ne bo kazni, poudarjamo, da se revizija že vrši in da so predpisi v veljavi ter da se tiskovine dobe v trafikah. — Pojasnila se dobe v društveni pisarni od 9. do 12.

Ljubljanski trgovci z živili vjudno in nujno prosijo p. n. odjemalce, da takoj vzamejo pripadajočo količino masla, da se ne pokvari.

Iz pokrajine Gorizia

Gorizjski nadškof v Rimu. Nadškof metropolit mons. C. Margotti je odpotoval v Rim, kjer je bil sprejet v avdienci papeža Pija XII.

Demografsko gibanje. V gorizjski pokrajini je bilo v letošnjem juniju 291 rojstev, in sicer v Goriziji sami 61, v ostali pokrajini 230. Smrtnih primerov je bilo v pokrajini 197: v Goriziji 69, v ostali pokrajini 128. Skupno je bilo torej 94 rojstev več, v juliju je bilo v pokrajini skupno 297 rojstev, in sicer v mestu 76, v ostali pokrajini 221. Smrtnih primerov je bilo 217, torej 80 manj ko rojstev. V Goriziji jih je bilo 73, v ostali pokrajini pa 134. Dne 11. avgusta so bila v Goriziji tri rojstva in trije smrti primeri. Porok ni bilo.

Gorizjska mladina v Asiago. Za mesec dni je šla letovat v taborišče v Asiago skupina gorizjskih članov GILA, ki jih je poslalo v poletno taborišče Zvezno poveljstvo GILA v Goriziji.

Ponesrečeni. 31letni posestnik Valentin Amorosio iz Cera di Sopra je padel z drevesa in si zlomil desnico. — Levo ključnico si je zlomila 40letna Stefanija Gorimb, ko je padla nanjo precejšnje debelo. — S kolesa je padel 33letni Franco Pisanec in se pobil po obrazu. — Domo nogo si je zlomil pri padcu 70letni Viljem Santarelli iz ulice Rabatta 22. — Z žago cirkularno se je porazil na levici 31letni Ivan Zorzin iz Romansa. Vsi ponesrečenci se zdravijo v gorizjski bolnišnici Brigata Pavia.

Iz pokrajine Trieste

Junaka smrt triestinskega častnika. Po 28letnem hramem službovanju v letalstvu je junako izdihnil na rimskem nebu v izvrševanju svojih dolžnosti junaki kapitan pilot Henrik Rossaldi, sin Triesta. Pokojni Rossaldi se je od vsega začetka pridružil fašizmu. Kot drzen letalec si je hitro utrl pot navzgor in je dosegel lepe uspehe v letalskih borbah na raznih bojiščih. Za svojo hrabrost je prejel več odlikovanj. Pokojnikova žena, njegovi starši in bratje živijo v Triestu.

Ljudsko gibanje. V Triestu je bilo dne 11. avgusta osme rojstev, šest smrtih primerov in dve poroki. — Poroki so se v Triestu uradnik Artur Visintin in gospodinja Zofija Buoro ter mehanik Rinaldo Calisti in šivilja Irma Bisian.



Sulla tua strada incontri ogni giorno tante vendite di biglietti della Lotteria di Merano! Acquista il consiglio dell'amica invisibile che ti cammina allato: la Fortuna! Fermati e acquista un biglietto che può farti diventare milionario.

Na svoji poti srečuješ vsak dan toliko prodajalnih srečk Loterie di Merano. Poslušaj nasvet nevidne prijateljice Sreče, ki te spremlja. Ustavi se in kupi srečko, ki te lahko napravi milijonarja.

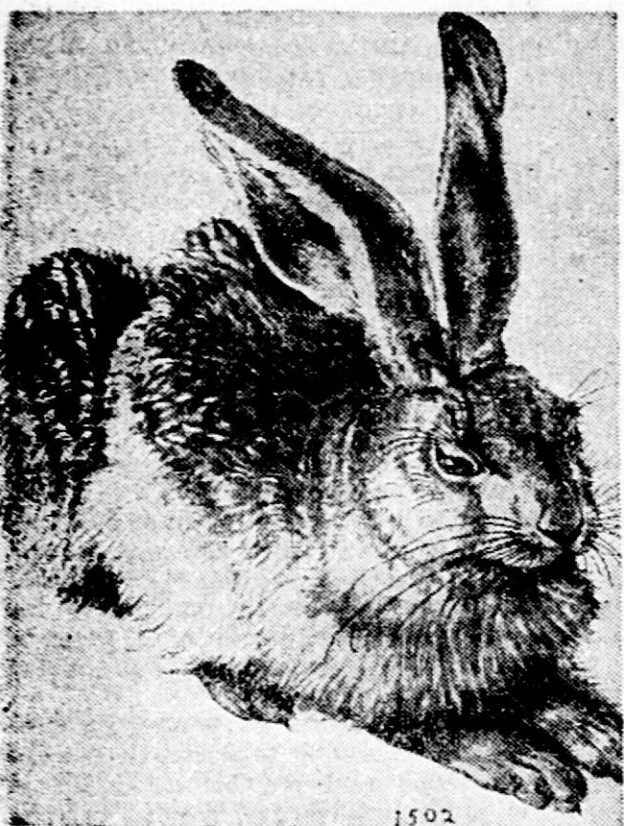
REGALA MILIONI a chi acquista un biglietto per L. 12. DARUJE MILIONE a chi si nabavi srečko za L. 12.



Kilogram volne angorskega kunca stane že 500 do 600 lir

Izračunali so, da rase na kvadratnem centimetru kože angorskega kunca na 6000 volnenih dlak — Prednosti volne angorskega kunca

Ljubljana, 13. avgusta. Stiska sili človeka k napredku. Kunčje-reja, ki je bila prej razširjena večinoma po kmetih, je danes zaradi potrebe po mesu postala važna panoga vsakega gospodarstva. Ljudje so premagali predsodke in začeli ceniti kunčje meso po njegovi hranljivosti. Danes ga uživajo prav tako radi kakor tako imenovano belo meso kokoši, telic id. Toda vsem ni znano, da redijo poleg kuncev za meso in krzno tudi kunce, ki so zlasti dragoceni, ker nam dajejo visoko vredno volno: to so beli angorski kunci.



V zadnjih letih je reja angorskih kuncev postala znana tudi pri nas. Največ zaslug za to imajo naša domača društva rejcev malih živali, ki so pred kakimi 10 leti začela vneto propagirati rejo angorskega kunca in kasneje tudi organizirala odkup volne. Na tem polju je zlasti zaslužna železničarska gospodarska zadruga (Žegoza), ki je za svoje člane uredila tudi predilnico in tkalnico volne. Pri njej vsak član takoj vnoveči po najvišjih dnevnih cenah svoj pridelek volne ali pa mu za določeno količino dobavijo primerno obleko.

Reja angorskih kuncev je razmeroma še mnogo bolj kakor pri nas razširjena po drugih deželah in državah. V Italiji je bila med pionirji reje angorskih kuncev nekdo Luis Spagnoli iz Sante Lucie pri Perugi, ki je prva izdelovala iz volne angorskega kunca elegantne obleke. To je bilo že pred 15 leti. Danes redijo po približnih računih v Italiji 90 do 100.000 angorskih kuncev. To število pa je še vedno neznatno proti številu angorskih kuncev, ki jih redijo v Franciji, Angliji in v Nemčiji. Tam so najljubši rejci goje že več milijonov angorskih kuncev.

Zanimiva je zgodovina angorskega kunca. Vsekakor ne izhaja iz Angore, turškega mesta v Anatoliji. Ime je bilo prevzeto za te kunce po sorodnosti njihove bele, dolge, mehke kože s kožo angorske mačke. Sicer je pa značilno, da izhaja ruski kunec iz Kitajske, aljaski kunec iz Poljske, poljski pa iz Anglije. Vse to so šale domišljije. Strokovnjaki sklepajo, da je angorski kunec sredozemskega izvora.

Povprečno tehtaja ljubka živalica okoli 3 kg. Le dozdnevno se zdi težja zaradi znatne količine volne, ki obdaja vse dele njenega telesa. Njene oči so majhne, žive, blesteče rdeče barve. Izračunali so, da rase na kvadratnem centimetru kože angorskega kunca nad 6000 volnenih dlak. Volna je izredno mehka, fina in topla.

Volno angorskega kunca delijo na tri kakovostne vrste. Najboljša je volna iz prvega leta, ki je zelo prožna, valovita in nakodrana. Kasneje se kakovost slabša. Dlakasta postaja bolj resasta.

Velik pomen volne angorskega kunca je v njenih fizikalno kemičnih svojstvih. Predvsem je to sposobnost odbrati toploto, ki je 10 krat večja kakor enaka sposobnost ovčje volne. Tudi njena specifična teža je občutno manjša od specifične teže ovčje volne. Odlična je zlasti zaradi svoje izredne mehkebe in človek ne občuti pri njej tistega srbeča, ki mu je tako neprijeten pri drugih vrstah volne. Dlak je rahlo povodeno in zato je tudi nepremočljiva. Dež pušča na volni drobne kapljice, vendar je

ne zmoči. Najpomembnejše svojstvo volne angorskega kunca pa je izžiranje električne. Znanstveniki tega pojave doslej niso znali razložiti, vendar je dejstvo. Zaradi tega uporabljajo obleke iz volne angorskega kunca zlasti pri revmatičnih in nevralgičnih bolnikih.

Kletke za rejo tega dragocenega kunca so tako različne, kakor le hočete. Vsaka strokovna knjižica vas pouči o vseh svojstvih, ki jih morajo imeti. Razen kletk pa je zelo važno vprašanje prehrane. Samo dobro in pravilno hranjen kunec bo dal dober pridelek volne. Osnova prehrane je vedno seno, ki mora biti najboljše kakovosti in zbrano od trav, pokosenih malo pred cvetenjem ali v začetku njega.

Angorskemu kuncu ugajata zlasti nemška in navadna detelja. Poleti pa pokladamo zeleni. Treba pa je paziti, da se ne ugrejeta. Detelje ne smemo nikoli kupiti na tleh, temveč jo razprostrati na lešvi, da se zrači. Angorskemu kuncu ugajajo tudi ostanki od kolerabice, cvetače, zelja, grahovo stročje itd. Pokladati mu je treba razen sene tudi otrobe ali mešanico ovsa, ječmena, ajde in soje. Zelo rad uživa rdečo peso in kuhan krompir. Od sončnice so mu zlasti povšeč listi in semena.

Volno nabiramo od časa do časa na več načinov, predvsem pa s česanjem in striženjem. Vsak način ima svoje prednosti in svoje napake. Nemci uporabljajo najraje česanje. Na razpolago so najrazličnejše vrste glavnikov: vse moramo rabiti od zadaj naprej. Strižemo s škarkarji ali še mnogo hitreje z ročnimi in električnimi aparati. Prdobivanje volne naj se vrši vsaj vsake tri mesece, saj bi daljše razdobje med striženji ne prineslo nobene koristi. Ko volna dozori, ne rase več, pač pa je izpostavljena raznim nevarnostim, ki njeno kakovost močno zmanjšajo.

Tukaj se konča delo rejcev in se začne delo industrije in obrtnikov. Najboljše bi

bilo seveda, nabrano volno takoj odposlati. Toda treba jo je hraniti in to v lepenkastih skatlah ali v dobro zaprtih papirnatih vrečkah. Industrija deli volno po dolžini dlake in njeni kakovosti v več razredov. Za najboljšo kakovost plačujejo danes že 500 do 600 lir kg.



Ko je angorski kunec dal človeku vso volno, ki jo je mogel pridelati, mu pa do končno še samega sebe. Po treh letih in pol je angorski kunec končal svoje koristno življenje. Tudi njegova koža ima svojo vrednost. Če jo ustrojimo, dobimo lepo imitacijo bele lisice. Ustrojimo kože porabljammo za posteljna pregrinjala, za blazine, v industriji otroških igračk, za ortopedično obutev, tople rokavice itd. Končno ni brez vrednosti, da nam angorski kunec da tudi 75 do 80 kg gnojno letno. Ta gnoj je zelo dober za vrtove.

Količina volne, ki jo dobimo od enega angorskega kunca, je različna po spolu (samci dajo več in skopljenci še več), po starosti vsaj do 9. meseca, po letnih časih (največ v mrzlih mesecih) in po hrani. Upoštevajoč vse te pogoje varira letni pridelek od 250 do 600 gramov volne. Večina pridelajo v dobrih rejčkih središčih od 400 do 450 gramov volne letno.

Industrija severnega Kavkaza

Armavir, Krasnodar, Majkop in Pjatigorsk so središča živahne gospodarske delavnosti

Mesto Armavir na severnem Kavkazu, ležeče ob gornjem toku reke Kuban, po kateri ne morejo voziti parniki, šteje nad 100.000 prebivalcev. Mesto leži ob važni železniški progi Rostov-Baku in stranski progi, ki vodi do črnomorskega pristanišča Tuapse. Ob tej progi so speljani tudi kavkaški naftovodi. Armavir je središče bogate poljedelske pokrajine, kjer se prideluje mnogo žita in redi mnogo živine. Glede podnebja so tu približno enaki pogoji kakor v južni Franciji. Zato pridelujejo kmetje poleg pšenice, koruze, ječmena, sončnice, soje in sladkorne pese tudi melone in druge južne sadeže, tobak, bombaž in deloma celo riž.

Armavir je imel že prej precej industrije, zadnja leta je pa dobilo mesto še mnogo novih tovarov. Zlasti močno se je razvila kovinska in oboroževalna industrija. Tu so največje strojne tovarne krasnodarskega okrožja. Največja strojna tovarna Armalit izdeluje zlasti municijo, poljske mine, posebne vojaške vagonce, tovorne avtomobile, traktorje ter sestavne dele tankov in letal. Poleg tega pa izdeluje poljedelske in vrtnarske stroje za pridobivanje nafte. V tej tovarni se izdelujejo tudi stisnjene cisterne za prevažanje nafte. V eno tako cisterno gre 20 do 40 vagonov nafte.

Pomembna je tudi kemična industrija, ki se naslanja na petrolejske vreče v Majkopu in ki se je pečala zadnje čase tudi z izdelovanjem sintetičnega guma iz nafte in plina. Poleg tega ima Armavir več tovarov za izdelovanje konzerv, margarine, makaronov, sladkorja in tobakovih izdelkov. Končno je treba omeniti še tekstilno in usnjeno industrijo ter tovarne za predelovanje lesa.

Krasnodar leži ob severnem toku Kubana in je važno železniško križišče na progi Novorosijsk, Stalingrad, Vorosilovsk, Primorsko-Ahterkoje ob Azovskem morju in črnomorsko pristanišče Jejsk. Mesto šteje okrog 210.000 prebivalcev in je eno glavnih središč sovjetske vojne industrije. Tu

se je razvil tudi živahen rečni promet. Prevažajo se zlasti mnogo živil in nafte. Krasnodarska industrija obsega velike tvornice težke industrije, ki so bile večinoma preurejene na vojno industrijo. Ima pa tudi velike rafinerije ter precej razvito živilsko in lahko industrijo.

Majkop, prestolnica v krasnodarskem okrožju ležečega avtonomnega ozemlja čerkeškega plemena Adigov, šteje okrog 75.000 prebivalcev in leži ob največjem pritoku reke Kubana Belaji. Mesto je znano po bogatih petrolejskih vrečah v neposredni okolici. Majkop ima pa tudi visoko razvito kovinsko industrijo, zlasti livarne. Tu se izdelujejo poleg strojev za pridobivanje nafte ročne granate, strelivo, poljske mine, sestavni deli tovornih avtomobilov. V Majkopu je tudi tovarna za izdelovanje traktorjev ter kemična tovarna, v kateri se izdeluje gutaperča. V okolici Majkopa je mnogo rodovitne zemlje, kjer pridelujejo kmetje žito, sončnice, bombaž in tobak, ter rede ovce in prašiče. Živilska industrija je zelo razvita. Na razpolago ima več stiskalnic olja, mlinov, modernih mešalnikov ter tvornice tobaka in usnja.

Pjatigorsk šteje 65 tisoč prebivalcev. Mesto leži v bližini slovesnih kavkaških mineralnih in zdravilnih vrelcev, zato ima mnogo sanatorijev in hotelov. Pjatigorsk leži sredi poljedelsko bogate krajine, znane zlasti po sadjarstvu in mlekarstvu. Zato je tu visoko razvita tudi živilska industrija. Pjatigorsk ima poleg tega tovarno za izdelovanje streliva, pohištva in usnja ter kemično in tekstilno tovarno.

Armavir, Krasnodar, Majkop in Pjatigorsk so imena, ki se zadnje čase pogosto omenjajo v dnevnem tisku. To so središča zelo živahne gospodarske delavnosti. V vsa ta središča so že prodrla čete osi na svojem zmagovalnem pohodu na Kavkaz.

Obnovite naročnino!

Zgodovina žlice

Zgodovina orodja naše vsakdanje rabe je hodila pogosto kaj čudna pota. Že najstarejši kulturni narodi sredozemskega območja so poznali žlico. Čeprav je pa to koristno orodje tako staro, da zgodovina ne sega nazaj do časov, ko se je prvič pojavilo, čeprav je znano načelo žlice, ki je nastalo očividno po vzorcu človeškega prsta, znan že več stoletij, je jedilna žlica kot osebna poraba tega tehničnega načela šele pridobitev novejšega časa. Stari narodi so uporabljali žlico na dolgem ročaju samo za zajemanje.

Jesti so začeli ljudje z žlico šele v 16. stoletju. Žlica kot jedilni pribor je pa nastala v začetku na velike težave. Juho so jedli ljudje dotlej s pomočjo krušnih skorij. To je bila splošna navada. Ko so se pojavile prve prave žlice so jih prihajale le počasi do veljave. Prvi so začeli jesti z žlicami baje švicarji. Še leta 1580 je neki Francoz ves začuden pisal, da je v Švici na mizi vedno toliko žlic kolikor ljudi sedi za mizo. Šele v začetku 17. stoletja se je žlica kot neobhodno potreben jedilni pribor splošno razširila.

„Črna vdova“ požre svojega moža

Tako se imenuje zelo strupen pajek, ki živi v Južni Ameriki in Afriki

Med raznimi vrstami pajkov, razširjenih po vsem svetu, je modernji tropični medicini posebno znana tako zvana »črna vdova«. To je dokaj neljubozivno bitje, ne toliko za človeka, kakor za lastnega moža, ki ga navadno že v poročni noči požre. To in pa njena blesteča črna barva sta ji dali tudi čudno ime. »Črna vdova« živi v Južni Ameriki in Afriki, pojavlja se pa tudi na Balkanu. Ni tako velika, kakor drugi strupeni pajki, pač pa je izredno strupena. Samica je dolga do 5 cm, samec pa kvečjemu 3 cm.

Samec, ki ga samica, kot rečeno, navadno takoj po svahtbi požre, ne nosi žalne obleke, temveč ga je narava obdarila svetlejšo. Samec je strupen samo de spolne dozornosti, dočim je samica tem bolj strupena čim starejša je. Južnoameriški Indijanci pravijo zlobni ženi »črna vdova«, dočim ji pravimo pri nas Ksantipa. Kakor vsi pajki ima tudi črna vdova strup vsebujoče žleze v svojih klesčah, s katerimi zgrabi plen in ga omami. Strup se pa

pojavlja tudi na vseh drugih delih telesa. Zanimivo je, da mačka pajka z naglim tigrizom usmrti, ne požre ga pa ne.

Strup »črne vdove« je vsaj otrokom pogosto smrtno nevaren. Ker ugriz »črne vdove« ne povzroča nobenih bolečin in tudi ne zapusti skoraj nobenih sledov, je diagnoza v takih primerih težka. Če ima zdravnik malo opraviti s podobnimi zastrupljenji, le težko dožene za kaj gre. Strup povzroči živčne in mišične krče, močno podobne drugim boleznim, tako vnetju slepica ali tetanusovi injekciji.

Če ugrizne človeka ta strupeni pajk, je seveda potrebna zdravniška pomoč. Nevarnosti za življenje pri odraslih navadno ni, pa tudi otroka ni težko rešiti. Zadržati je močno puščanje krvi — pri odraslih do 500 kub. cm — temeljito potenje in odvajalno sredstvo, pa je strup premagan. Samo pijanci, zlasti če pijejo tik pred ugrizom, so v smrtni nevarnosti, ker učinkuje strup pri njih mnogo hitreje, kakor pri treznih ljudeh.

Polovica čaja v japonskih rokah

Sedanja svetovna vojna je prinesla Japonski neodvisnost v pogledu preskrbe z najvažnejšimi surovinami, obenem pa vodilno mesto v izvozu čaja. To prvenstvo je imela doslej Anglija. Japonska je sicer igrala v svetovni trgovini s čajem pomembno vlogo. Leta 1939 so pridelali na Japonskem 57.470 ton čaja. K temu je treba prilepi še pridelek čaja na Formoziji, kjer je znašal leta 1937 že 1295 ton. Japonski izvoz zelenega čaja je znašal v istem letu 16.146 ton in večinoma je šel v Ameriko, črna čaja pa 7330 ton.

Japonske čete so zasedle že v prvih mesecih vojne na Daljnem vzhodu nove prostrane čajne plantaže. Samo v Nizozemski Indiji je znašal leta 1939 pridelek čaja 81.000 ton in od tega je šlo v inozemstvo 69.941 ton. Če računamo ves pridelek čaja v deželah, ki so zdaj pod japonsko kontrolo, v zasedenem delu Kitajske, v Nizozemski Indiji, v Siamu, Indokini in končno Japonski sami, se pokaže, da ima Japonska zdaj v rokah okrog 50% svetovnega pridelka čaja ali dve petini normalnega svetovnega izvoza. Zdej, ko stoji japonske čete na meji Indije, je pa v nevarnosti še na čaju najbogatejša dežela. Leta 1938 je pridelala Indija sama 204.960 ton čaja. Neposredno ogrožajo Japanci zdaj izvoz čaja iz Indije. Isto velja za izvoz čaja iz Ceylona, kjer je znašal pridelek leta 1939 103.447 ton.

Vlaganje fižola

Zdej je čas za vlaganje fižola, ki nam bo dobrodošla prikuha za zimo, ko ne bo na razpolago svežega sočija. Kako vlagamo fižol? Poljubno količino zdravega zelenega fižola v stročju operemo in dobro obrišemo, da ne ostane na njem nobene kapljice vode, potem ga pa zložimo rahlo v lončene ali železne lonce odnosno kozarce, ki jih napolnimo do vrha s svežo vodo. Napolnjeno posodo postavimo na hladen temen prostor in menjamo vodo v prvih štirih do petih dneh vsak dan. Pozneje zadostuje, če odlijemo vodo vsak teden enkrat in napolnimo posodo s svežo vodo. Fižol ostane svež in šele pred uporabo ga razrežemo in očistimo žil, če jih ima.

Skozi vse leto se dobro drži zelen stročji fižol v sopari in pri tem ni neobhodno potrebno, da bi ga spravljali v patentne kozarce. Poljubno količino fižola v stročju operemo in dobro obrišemo, potem ga pa

razrežemo na štiri oglate ali podolgovate kocke. Za vsak kilogram fižola skuhamo ¾ litra zmerno soljene vode. Za dva kilograma fižola torej polgred liter za 3 kg 2 litra vode, itd. Fižol se kuha v nji 3 do 4 minute, potem pa vodo odlijemo, polijemo fižol s čisto vodo, ga vzamemo iz nje in takoj napolnimo s njim dobro obrišane navadne kozarce. Z ohlajeno slano vodo, v kateri smo kuhali fižol, napolnimo kozarce, tako da je ves fižol v vodi. Potem pa kozarce dobro pokrijemo in zavežemo s celofan papirjem, da ne more zrak do fižola. Tako napolnjene kozarce postavimo do treh četrtin globoko v hladno vodo in jih pustimo pokrite, da voda v njih zavre. Potem pa položimo na nje namesto pokrova tenko krpo in pustimo, da se pari pollitrski kozarec 50 minut, litrski pa 70 minut. Končno spravimo tako vloženi fižol na hladno.

Bogata letina konoplje v Rumuniji

V Rumuniji bo letos izredno bogata letina konoplje. Pridelek bo zadostoval ne samo za domačo porabo, temveč bo lahko Rumunija precej konoplje tudi izvozila. S konopljo ima Rumunija letos zasedenja bizu 20.000 ha polja. Pridelek bo znašal ponekod do 1600 kg na ha, povprečno pa 1000 kg, tako da bo pridelala Rumunija 2000 vagonov konoplje. Sama je potrebuje kakih 500 vagonov, tako da je bo imela za izvoz okrog 1500 vagonov.

Reja sviloprejk v Bolgariji

V Sofiji bo ustanovljen v kratkem laboratorij za proučevanje sviloprejk. S tem hoče Bolgarija zboljšati rejo sviloprejk in povzdigati svilarstvo. Ministrski svet je že dovolil v ta namen 1.000.000 levov kredita. Država bo pospeševala proizvodnjo svilonosnih kokonov še bolj kakor doslej. Proizvodnja kokonov v Bolgariji se je začela leta 1924 od 1382 na 2327 ton. V pogledu reje sviloprejk je torej Bolgarija v Evropi za Italijo na drugem mestu.

Tvornica magnezija na Madžarskem

Iz Budimpešte poročajo, da se Državno železarsko, jeklarsko in strojno podjetje pogaja z vlado za dovoljenje za izdelovanje magnezijeve kovine. V načrtu ima zgraditev tovarne, ki jo bo vodila delniška družba pod imenom »Madžarska magnezijaska in elektronska družba«.

D. Du Maurier:

Prva žena

Roman

»In to ni samo v teh sobah. V mnogih drugih je prav tako. V jutrnji sobi, v veži in celo v cvetlični sobi. Jaz jo čutim povsod. Ali je ne čutite tudi vi?«

Čudno me je gledala. Glas ji je postajal rahel kakor dih. »So dnevi, ko stopam po hodniku pa jo mahoma zaslišim za seboj. Njene urne, lahke korake. Z nobeno drugo hojo jih ne bi mogla zamenjati. In na pevski galeriji, nad vežo! Vidim jo, kako se naslanja, kakor časih zvečer, in gleda doli in kliče psa. Vsak hip si jo tako zamišljam. In zdi se mi, da slišim šum njene obleke po velikih stopnicah in jo vidim, kako gre dol k večerji.« Pomolčala je in me skrivaj pogledala. »Ne verjamete, da naju zdaj vidi, kako govoriva?« je rekla počasi. »Ne verjamete, da se mrtvi vračajo gledat, kaj delajo živi?«

Pogoltnila sem slino. Roke sem držala tako krčevito stisnjene, da so se nohti vgrezali v meso. »Na vem,« sem rekla. »Ne vem.« Moj lastni glas se mi je zdel vriščec in nenaraven. Nič več ni bil moj glas.

»Kdajpakdaj...« je šepetala starka. »Kdo ve, nemara se kdajpakdaj vrne v Manderley, da vidi vas in gospoda de Winterja, kadar sta skupaj...«

66

Stali sva na pragu in strmeli druga v drugo. Njene oči so bile kakor dva žebila, niso mi dale, da bi se ganila z mesta. Kako temne in mrke so bile v tem voščnem obrazu, kako ljubodne in polne sovraštva!

Nato je odprla vrata, ki so vodila na hodnik. »Robert se je vrnil,« je dejala. »Četrte ure bo, kar je prišel. Ukazala sem, naj vam nese čaj pod divji kostanj.«

Umaknila se je in me pustila mimo. Toliko da se nisem spotaknila, ko sem zapustila sobo; nezmogla sem bila paziti, kod stopam. Brez besede, kar na slepo sem krenila po stopnicah nizdol ter odrinila vrata, ki so vodila v vzhodno krilo. Ko sem bila v svoji sobi, sem dvakrat obrnila ključ za seboj in ga spravila v žep.

Z zaprtimi očmi sem se vrgla na posteljo. Bilo mi je, kakor da umiram.

XV.

Maksim je naslednje jutro telefoniral in sporočil, da se vrne okrog sedmih zvečer. Frith je sprejel to obvestilo; Maksim vobče ni rekel, da želi govoriti z menoj. Slišala sem telefon, ko sem zajtrkovala; pričakovala sem, da pride Frith in mi poreče: »Gospod je pri telefonu, gospa.« Že sem bila odložila prtič in vstala...

»Gospod je že prekinil zvezo, gospa,« je vestno pripomnil Frith, ko mi je povedal sporočilo. »Rekel je samo, da pride okrog sedmih.«

Sedla sem nazaj in si spet pogrnila prtič na kolena. »Kako klavna sem morala biti na pogled, ko

sem se tako splašila,« sem mislila sama pri sebi.

»Hvala, Frith. V redu...« sem dejala in se znova posvetila jajem s slano. Kako naj si preženem dan? Spala sem bila slabo, morda zato, ker sem sama ležala v veliki spalnici. Nemirno sem se premetavala in spet in spet vstajala; kadar pa sem pogledala na uro, sem videla, da sta se kazalca premaknila. Kadar pa sem zaspala, sem imela burne, čudne sanje. Z Maksimom sva hodila po gozdih, on nekaj korakov pred menoj, jaz za njim. Nisem ga dohajala in nisem mu mogla videti v obraz. Samo njegova ramena sem videla... Menda sem v sanjah tudi jokala, kajti zjutraj je bilo zgornje vse mokro in zrčalo mi je pokazalo dvojico zabreklih oči. Bolj blede sem bila in bolj nesrečna ko kdaj. V jalovem prizadevanju, da bi si nekoliko poživila obraz, sem si namazala na lica trohico rdečila; a tako je bilo še slabše. Zdej sem bila podobna pojcu. Morda se nisem znala ličiti. Ko sem šla skozi vežo proti obednici, sem videla, da me Robert začudeno gleda.

Okrog desetih sem baš drobila ptičkam na terasi kos prepečenca, ko je spet zabrel telefon. To pot je bilo zame. Frith mi je prišel povedati, da želi gospa Lacy govoriti z menoj.

»Dobro jutro, Beatrice,« sem rekla v aparat.

»Nu, dragica, kako se imaš?« je vprašala Beatrice s tistim zvokom, odločnim, nekam moškim glasom, ki ga je zmerom imela pri telefonu. Nato pa, ne da bi počakala odgovora: »Mislim, da bi se

danes oglasila pri babici na kratek obisk. Zdej sem na kosilu pri znancih, ki niso baš daleč od vaju. Hočeš, da pridem pote? Čas bi že bil, da se seznaniš s staro gospo, ali ne?«

»Iz srca rada, Beatrice,« sem odgovorila.

»Imenitno. Torej pridem okrog polj štirih pote. Giles je videl Maksima pri kosilu. Kuhinja takotako, vina izvrstna. V redu, dragica, do svidenja torej.«

Vresk v aparatu; odšla je. Vrnila sem se na vrt. Predlog, da obiščeva babico, mi je bil všeč. Pomenil je vsaj nekakšen popravek, izpremembo v enoličju dne. Drugače bi se mi zdel čas do sedmih kar predolg. Misel, da lahko grem z Jasperjem v Srečno dolino in odtoč na obalo, kjer bom metala kamenje v vodo, se mi ni zdela nič preveč zapeljiva. Obutek svobode je bil minil in z njim tudi otročja želja, da bi s platnenimi sapadami na nogah tekala po travnikih. Vzela sem si knjigo, »Times« in pletenjo ter šla sedet v rožnjak. Krepostno kakor mlada matrona sem zehala na toplem solncu in poslušala čebele, ki so brenčale med cvetjem.

Skušala sem sosediti svojo pozornost na stolpce s političnimi novicami, in ko to ni šlo, na vrtoglavo spletko romana, ki sem ga bila začela čitati. Na večerajšnji popoldan in na gospo Danversovo nisem hotela več misliti. Hotela sem pozabiti, da je v hiši in da me nemara opazuje skozi okno. Časih sem vzdignila glavo iznad knjige in se ozrla po vrtu; venomer se mi je zdelo, da nisem sama.